

1101

ARCHITEKT

MIESIĘCZNIK POŚWIĘCONY ARCHITEKTURZE,
BUDOWNICTWU I PRZEMYSŁOWI ARTYSTYCZNEMU.

KRAKÓW.

1 9 1 2.

REDAKTOR: JERZY WARCHAŁOWSKI.

KOMITET REDAKCYJNY: WŁADYSŁAW EKIELSKI, WACŁAW KRZYŻA-
NOWSKI, FRANCISZEK MACZYŃSKI, JERZY STRUSZKIEWICZ, TADEUSZ
STRYJEŃSKI, ADOLF SZYSZKO-BOHUSZ, LUDWIK WOJTYCZKO, KAZŁ
MIERZ WYCZYŃSKI.

ROK XIII.

MAJ.

ZESZYT 5.

DRUKARNIA UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO POD ZARZĄDEM J. FILIPOWSKIEGO.

„ARCHITEKT”

REDAKCJA: UL. WOLSKA 14, II. p.

ADMINISTRACJA: CZYSTA 14, I. p.

Przedpłatę i należności za ogłoszenia przyjmuje Administracja: Kraków, Czysta 14, I. p.
Reklamacye należy wnosić najpóźniej w ciągu miesiąca. — Późniejsze reklamacye uwzględnione być mogą jedynie za złożeniem odnośnej należności, o ile zapas wystarczy.

WARUNKI PRZEDPŁATY:

OGŁOSZENIE WIELKOŚCI 7×10 cm.:

Rocznie 20 kor. 10 rubli 20 marek 30 franków. Jednorazowo 4 kor. 2 rb. 4 marki 6 franków.

Zeszyt 2 kor. 1 rubel 2 marki 3 franki. Rocznie 30 kor. 12 rb. 30 marek 40 franków.

Dawne roczniki, o ile zapas starczy, po 20 koron.

Przedpłata „Architekta” dla członków polskich Towarzystw technicznych zniżona o 20%.

SKŁAD CENNY:

W KRAKOWIE: SPÓŁKA WYDAWNICZA POLSKA. — W WARSZAWIE: E. WENDE I S-ka, KRAK. PRZEDM. 9.

WODOCIĄGI

dla miast, gmin, folwarków, zakładów kąpielowych, fabryk, ogrodów, gmachów publicznych, domów prywatnych itd.

Poszukiwanie i uchwycenie źródeł.

Wiercenie studzien.

Ustawianie pomp.

Instalacje domowe z klozetami, łazienkami itd.

Centralne Ogrzewanie

wszelkich systemów

WENTYLACYE

Łaźnie. — Mechaniczne Pralnie, Suszarnie itd.

Projektują i wykonują

Inżynier **LEONARD NITSCH i Ska**

KRAKÓW, ulica Kolejowa L. 18.

Nr. telefonu 385.

LWÓW, ulica Fredry L. 6.

Nr. telefonu 1224.

Najlepsze referencye z dotychczas wykonanych robót. — Kosztorysy bezpłatnie.

ARCHITEKT

CENTRALNE OGRZEWANIA
WSZELKICH SYSTEMÓW,

WENTYLACYE,
SUSZARNIE MECHANICZNE, PRALNIE,
KUCHNIE I ZAKŁADY HYDROPATYCZNE

WODOCIĄGI

DLA MIAST, GMIN, FABRYK, FOL-
WARKÓW, GMACHÓW PUBLICZ-
NYCH, ZAKŁADÓW KĄPIELOWYCH,
DOMÓW PRYWATNYCH I T. D.

PROJEKTUJĄ I WYKONUJĄ

DRZEWIECKI I JEZIORAŃSKI

INŻYNIEROWIE.

KRAKÓW
UL. SOBIESKIEGO 6.
TELEFON 2370.

LWÓW
ULICA SAPIEHY 2.
TELEFON 1040.

PLASZOWSKA PAROWA FABRYKA
DACHÓWEK I CEGIEŁ
STOWARZ. ZAREJESTR. Z PORĘKĄ OGRANICZONĄ

BIURO:

KRAKÓW, ULICA ŚW. GERTRUDY L. 8.

POLECA: DACHÓWKĘ CZERWONĄ, CZAR-
NĄ I DYMIONĄ, CEGŁY MASZYNOWE,
OKŁADZINOWE, FASADOWE, SKLEPIE-
NIOWE, KOMINOWE I PUSTE, PO CE-
NACH PRZYSTĘPNYCH.

CENNIKI I PRÓBKI WYSYŁA BEZPŁATNIE ZARZĄD.

„POMONA“

KRAKOWSKA SZKÓŁKA DRZEW.
KRAKÓW

BIURO: ULICA ŚW. GERTRUDY L. 8.
SZKÓŁKI: TRAKT WARSZAWSKI.

POLECA WZOROWO HODOWANE: DRZEWA OWOCOWE
PIENNE: JABŁONIE, GRUSZE, SLIWY, CZEREŚNIE, WIŚNIE
I T. D. — DRZEWA OWOCOWE KARLOWE WE FORMIE
PIRAMID, PALMET, KORDONÓW PIONOWYCH I POZIOMYCH
I T. D. — KRZEWY OWOCOWE W WIELKIM WYBORZE. —
RÓŻE KRZACZASTE I PIENNE, DRZEWA I KRZEWY OZDO-
BNE. — PODEJMUJE SIĘ ZAKŁADANIA SADÓW, PARKÓW
I OGRODÓW OZDOBNYCH.

BIURO TECHNICZNO-OGRODNICZE WYKONUJE PLANY I KO-
SZTORYSY NA OGRODY WSZELKIEGO RODZAJU.
CENNIK BOGATO ILUSTR. NA ŻĄDANIE DARMO I OPLACONY.

Tygodnik dostaw

Biuro redakcyjne: Kraków, ul. Krakowska 100
 Redakcja: Kraków, ul. Krakowska 100
 Drukarnia: Kraków, ul. Krakowska 100

W tym tygodniu: ...
 W przyszłym tygodniu: ...

Redakcja: Kraków, ul. Krakowska 100
 Drukarnia: Kraków, ul. Krakowska 100

Oświadczenia
 ...
Kalendarz
 ...
Wskazywanie
 ...

Zwracamy uwagę na **LISTE OFERENTÓW**
 na ostatniej stronie niniejszego numeru.

PODMAJSTRZY MURARSKI
 Z DOBREMİ ŚWIADECTWAMI

poszukuje zajęcia

W KRAKOWIE, LUB NA PROWINCYI.
 PODEJMUJE SIĘ TAKŻE WSZELKICH ROBÓT MURARSKICH.

ZGŁOSZENIA POD: BUDOWIEC 20. KRAKÓW, GŁ. POCZTA POSTE RESTANTE, ZŁ OKAZANIEM KWITU INSERATOWEGO.

STANISŁAW BURZYŃSKI
ELEKTRYCZNA FABRYKA
STOLARSKA

W KRAKOWIE, UL. DŁUGA 46—48.
 TELEFON 2136.

WYKONUJE ROBOTY BUDOWLANE
 I MEBLOWE.

SPECYALNOŚĆ: URZĄDZENIE BIUR I SKLEPÓW.

W. W. P. P. ARCHITEKTOM I BUDOWNICZYM
 DO WSZELKICH ROBÓT
 MALARSKICH, POKOJOWO-DEKORACYJNYCH I LAKIERNICZO-POKOSTNICZYCH

POLECA SIĘ WYKSZTAŁCONY W KRAJU I ZAGRANICĄ, ABSOLWENT ZAWODOWEJ SZKOŁY ARTYSTYCZNO-PRZEMYSŁOWEJ W ZURYCHU

KAZIMIERZ MIKULSKI

MALARZ DEKORACYJNY I POKOSTNICZY
 W KRAKOWIE, ULICA Ś-GO KRZYŻA 23.

WYKON. SZYBKIE, STARANNE I WYTWORNE. CENY NISKIE.

FABRYKI DACHÓWEK
 W NIEPOŁOMICACH I KOŁOMYI

mają w zapasie najlepsze dachówki, znane od piętnastu lat, jako najtrwalsze i najtańsze pokrycie budynków mieszkalnych i gospodarczych. — Są również znaczne zapasy rurek drenowych i cegły maszynowej. Każde zamówienie wykonujemy w oznaczonym terminie. Za doborowy towar i dokładne wykonanie roboty pokrycia robotnikami fabrycznymi poręczamy.

Zarząd fabryki dachówek.

ARCHITEKT

MIESIĘCZNIK, POŚWIĘCONY ARCHITEKTURZE, BUDOWNICTWU I PRZEMYSŁOWI ARTYSTYCZNEMU.

ROK XIII · MAJ 1912 · ZESZ. 5.

ADRES REDAKCYI: UL. WOLSKA 14.

W KRAKOWIE.

WYSTAWA ARCHITEKTURY I WNĘTRZ W OTOCZENIU OGRODOWEM W KRAKOWIE.

Z chwilą gdy zeszyt niniejszy znajdzie się w rękach czytelników, wystawa być może, będzie już otwarta. Przygotowywana przez półtora roku, wśród dość obojętnej atmosfery, wystawa spotkała się w ostatnich czasach z bardzo wielkiem zainteresowaniem ogółu i sfer technicznych. Specjalnie podnieść należy współdziałanie i pomoc przedsiębiorstw przemysłowych, niektórych firm przemysłowo-budowlanych, instalacyjnych i ogrodniczych, dzięki którym wystawa nie tylko pod względem architektonicznym, ale i technicznym, nabiera poważnego charakteru. Równie poważnie wypadł konkurs na typy domów mieszkalnych, przynosząc około 50-ciu plastycznych modeli.

Najbliższe zeszyty »Architekta« podadzą szczegółowe sprawozdania i reprodukcje z wystawy. Dziś zaznaczyć tylko możemy, że pomimo niezwykle trudności i przeszkód, program wystawy, nakreślony przed 1/2 rokiem, nie tylko że został w całości wykonany w naturze, ale się rozszerzył przez powiększenie początkowo obranego terenu. Pięciomorgowa przestrzeń pod parkiem Jordana, do niedawna pusty nieużytek, dziś za-

mieniła się w osadę, którą tworzy kilkanaście budynków o różnych typach, wśród bujnej zieleni ogrodów. Gmina miasta Krakowa, pod której opieką odbywa się wystawa, zasłużyła już sobie na wdzięczność Komitetu, któremu na każdym kroku idzie na rękę, zasłuży z pewnością i na wdzięczność całego polskiego społeczeństwa, o ile to społeczeństwo obdarzy wystawę swoim uznaniem.

Wkrótce skończą się kłopoty i trudy Komitetu urządzającego, ale nie ustanie troska o zapewnienie przedsięwzięciu finansowego powodzenia. Jeśli wystawa przyszła do skutku, to zawdzięcza to w wielkiej mierze wysiłkom nielicznej garstki osób, które wzięły na siebie ryzyko finansowe. Ale z dniem każdym położenie staje się groźniejszym. Wielu uchwalonych subwencji, pomimo największych starań, niepodobna dotąd zrealizować. Prywatne ofiary na rzecz wystawy nie dosięgły spodziewanej cyfry. Największa nawet frekwencja nie usunie widma deficytu, o ile ofiarność społeczeństwa nie popłynie żywiej.

Przykro jest mówić o tej sprawie, gdy się jeszcze nie ma pewności należytej

oceny dokonanego dzieła. Ale Redakcja »Architekta«, która w pełnym swoim składzie brała główny udział w urządzeniu wystawy wspólnie z przedstawicielami Towarzystwa »Polskiej Sztuki Stosowanej«, czuje się w prawie na tem miejscu zaapelować do kolegów architektów i do wszystkich swoich czytel-

ników o szybkie i realne poparcie. Nie zwracamy się do obojętnych lub usposobionych wrogo, których nigdy nie brak, ale do tych wszystkich, którym wystawa trafi do przekonania swoją myślą przewodnią i założeniem, trafi do serca uczuciem, włożonem w wykonanie dzieła.

REDAKCJA.

VI. ZJAZD TECHNIKÓW POLSKICH W KRAKOWIE.

Koledzy!

Zapraszamy Was na VI Zjazd Techników polskich, który odbędzie się w Krakowie, w dniach 12, 13, 14, 15 i 16. września b. r.

Komitet wykonawczy uczynił zadość ogólnemu życzeniu i na podstawie decyzji Stałej Delegacji Zjazdów i Zrzeszeń technicznych zorganizował Zjazd VI. na odmienniej, niż dotychczas bywało, zasadzie:

ZJAZD VI TECHNIKÓW POLSKICH BĘDZIE ZESPOŁEM ZJAZDÓW ZAWODOWYCH.

Hasłem Zjazdu zatem: zapoczątkowanie organizacji Techników według pracy zawodowej, stworzenie samoistnych zrzeszeń zawodowych, które będą w przyszłości decydować — jako najodpowiedniejsze instytucje — o własnych sprawach.

W celu tym organizuje Komitet wykonawczy następujące Zjazdy zawodowe:

I. Zjazd Techników komunikacji lądowej; A). Sekcja dróg żelaznych — K. Ciechanowski, Kraków, Dyrekcja kolei państw B). Sekcja dróg — Kraków, Straszewskiego 28.

II. Zjazd Techników budowl wodnych, L. Regiec, Kraków, Kolejowa 3.

III. Zjazd Techników budowy i higieny miast — J. Fiszer, Kraków, Magistrat, Budownictwo B.

IV. Zjazd Techników mechaników — J. Weber, Kraków, Franciszkańska 4.

V. Zjazd Architektów i Budowniczych — Stała Delegacja Architektów, Kraków.

VI. Zjazd Techników chemików z Sekcją gazowniczą — Dr. A. Krzemecki, Kraków, Gołębia 20.

VII. Zjazd elektrotechników — W. Hertz Kraków, Krupnicza 3.

VIII. Zjazd górników, hutników i Techników wiertniczych — W. Drzymuchowski, Kraków, Dunajewskiego 9.

Zgłaszać się należy do pojedynczych grup, pod podanymi adresami, względnie do kilku z nich.

Do Sekcyi ogólnej, która ma zajmować się sprawami dotyczącymi stanowiska społecznego Techników, szkolnictwem technicznym i podniesieniem rodzimego przemysłu, wpisani będą wszyscy uczestnicy Zjazdu.

Na zewnątrz, stanowiąc jedną z najważniejszych dźwigni w pracy nad podniesieniem stanu ekonomicznego kraju, występować musimy wspólnie, wzajemnie popierać uchwały zapadłe na poszczególnych Zjazdach zawodowych. Do tego służyć mają zebrania ogólne Zjazdu VI Techników polskich, a w dalszym ciągu Stała Delegacja jako organ wykonawczy Zjazdu.

Pierwszorzędne znaczenie przywiązuje Komitet do zachowania łączności koleżeńskiej i utrzymania stosunków towarzyskich wszystkich Techników bez różnicy zawodów. Tworzą one pod-

stawę do podniesienia znaczenia Techników w społeczeństwie polskim, a do zacieśnienia węzłów łączności towarzyskiej i zawodowej posłuży cały szereg wspólnych wycieczek i zebrań towarzyskich.

Zjazd korzystać będzie z urzędzonej w tym samym czasie w Krakowie

WYSTAWY ARCHITEKTURY I WNĘTRZ W OTOCZENIU OGRODOWEM.

Budowa miast-ogrodów, własnych domów dla rodzin i ich wewnętrznych urządzeń, interesuje w wysokim stopniu kulturalne społeczeństwa. Jest to kwestya dla mieszkańców miast nieocenionego znaczenia, dlatego też Komitet wykonawczy VI Zjazdu jak najgoręcej zaleca zwiedzenie tejże wystawy, jako pierwszego wzoru na naszych ziemiach, ugruntowanego na motywach swojskiej twórczości.

Regulamin i ogólny program VI Zjazdu załączamy; po kartę uczestnictwa w VI Zjeździe prosimy zgłaszać się jak najwcześniej, gdyż wiele spraw gospodarczych związanych jest z ustaleniem liczby uczestników.

Wkładkę uczestnictwa należy przesłać na ręce skarbnika: Kolegi W. Drzymuchowskiego, Kraków, Dunajewskiego 9.

PREZYDYUM KOMITETU WYKONAWCZEGO:

Prezes K. Rolle, Wiceprezes I A. Adelman, Wiceprezes II E. Kostecki, skarbnik W. Drzymuchowski, Sekretarz J. Kwiatkowski, zastępca L. Freudenson.

PREZYDYUM KOMITETU SEKCJI OGÓLNEJ:

Prezes J. Czerwiński, Wiceprezes K. Stadtmüller, Sekretarz W. Spannbauer.

PREZYDYUM KOMITETU ZJAZDU TECHNIKÓW KOMUNIKACJI LĄDOWEJ:

Prezes W. Zborowski, Wiceprezes I Z. Maywalt, Wiceprezes II E. Bielański,

Wiceprezes III J. Pelz, Sekretarz K. Ciechanowski.

PREZYDYUM KOMITETU ZJAZDU TECHNIKÓW BUDOWLI WODNYCH:

Prezes L. Regiec, Wiceprezes T. Skrzyżowski, Sekretarz J. Ćmikiewicz, zastępca J. Zaczek.

PREZYDYUM KOMITETU ZJAZDU TECHNIKÓW BUDOWY HYGIENY MIAST:

Prezes J. Sare, Wiceprezes I S. Świerzyński, Wiceprezes II A. Kłeczek, Sekretarz J. Fiszer, zastępca S. Szempliński.

PREZYDYUM KOMITETU ZJAZDU TECHNIKÓW MECHANIKÓW:

Prezes E. Zieleniewski, Wiceprezes I E. Herzberg, Wiceprezes II J. Kopystyński, Sekretarz J. Weber, zastępca E. Thor.

PREZYDYUM KOMITETU ZJAZDU ARCHITEKTÓW BUDOWNICZYCH:

Stała Delegacya Architektów — Kraków.

PREZYDYUM KOMITETU ZJAZDU TECHNIKÓW CHEMIKÓW:

Prezes Dr. E. Bandrowski, Wiceprezes A. Adelman, Sekretarz Dr. A. Krzemcki.

PREZYDYUM KOMITETU ZJAZDU ELEKTROTECHNIKÓW:

Prezes W. Hertz, Wiceprezes I K. Gajczak, Wiceprezes II K. Dutczyński, Sekretarz L. Freudenson, zastępca H. Dubeltowicz.

PREZYDYUM KOMITETU ZJAZDU GÓRNIKÓW, HUTNIKÓW I TECHNIKÓW WIERTNICZYCH:

W zastępstwie: Wiktor Drzymuchowski.

**PROGRAM
ZJAZDU VI. TECHNIKÓW POLSKICH
W KRAKOWIE.**

DZIEŃ WSTĘPNY.

Wieczór, między godziną 8—11, zebranie towarzyskie dla zaznajomienia w restauracji; panie biorą udział.

DZIEŃ PIERWSZY.

1. Obrady Zjazdów zawodowych od godz. 10—1 i od 3—6.
2. Posiedzenie członków wybranych przez Zjazd zawodowe do Prezydium i Stałej Delegacji, o godz. 6 wieczorem w sali Towarzystwa Technicznego, Straszewskiego 28.
3. Zebranie towarzyskie o godz. 9-tej wieczorem.

DZIEŃ DRUGI.

1. Zebranie ogólne o godz. 10-tej rano w auli uniwersyteckiej. Oficjalne otwarcie Zjazdu Techników polskich:
 - a) powitanie uczestników Zjazdu przez Prezesa Komitetu wykonawczego;
 - b) przemówienie Prezesa Stałej Delegacji i wniosek wyboru Prezydium;
 - c) przemówienie Prezesa Zjazdu Techników polskich;
 - d) przemówienia Delegatów, Władz i Instytucji i Gości wybitnych;
 - e) wybór komisji dla sprawozdań Stałej Delegacji za czas od V Zjazdu;
 - f) odczyt Dr. Romualda Rosłońskiego; »Pogląd na miejskie budownictwo zdrowotne w Polsce«.
2. Wspólny obiad o godz. 1-szej.
3. Zwiedzenie Wawelu o godz. 3^{1/2}, poprzedzone odczytem Dyr. Zygm. Hendla.
4. Posiedzenie Prezydium Zjazdu i Stałej Delegacji o godz. 6 wieczorem w sali Towarzystwa Technicznego.
5. Zebranie towarzyskie o godz. 9-tej.

DZIEŃ TRZECI.

1. Obrady Zjazdów zawodowych od godz. 9—11, Sekcji ogólnej od 11—1.
2. Wspólny obiad o godz. 1^{1/2}.
3. Od godz. 2^{1/2}—3^{1/2} odczyt o robotach obwałowania i kanalizacji Wisły, wypowiedziany przez Radcę Dworu Romana Ingardena i St. Radcę bud. Jana Czerwińskiego.
4. Zwiedzenie tychże robót.
5. Posiedzenie Prezydium Zjazdu i Stałej Delegacji o godz. 7-mej wieczór, w sali Towarzystwa Technicznego.
6. Zebranie towarzyskie o godz. 9-tej.

DZIEŃ CZWARTY.

1. Obrady Zjazdów zawodowych od godz. 9—11, Sekcji ogólnej od 11—1.
2. Wspólny obiad o godz. 1^{1/2}.

3. Zwiedzenie Wystawy architektury i wnętrz w otoczeniu ogrodowym o godz. 3-ciej.

4. Zebranie ogólne o godz. 5 w auli uniwersyteckiej:

- a) sprawozdanie Komisji dla zbadania czynności Stałej Delegacji; uchwalenie regulaminu Stałej Delegacji;
 - b) sprawozdanie referentów prezydyalnych z wyniku obrad poszczególnych Zjazdów zawodowych; odczytanie listy nowo wybranych członków Stałej Delegacji;
 - c) głosowanie nad wnioskami i rezolucjami;
 - d) odczyt (temat później podany będzie);
 - e) oznaczenie miejsca i czasu następnego Zjazdu;
 - f) zamknięcie Zjazdu.
5. Zebranie towarzyskie pożegnalne o godz. 9-tej wieczór.

DZIEŃ PIĄTY.

Wycieczki towarzyskie i naukowe.

Kancelarya stale urzęduje przez czas Zjazdu włącznie z dniem wstępnym od godz. 8-mej rano do 10-tej wieczór w domu Towarzystwa technicznego ul. Straszewskiego l. 28.

Obowiązujący strój: czarny surdut lub frak.

REGULAMIN

VI. ZJAZDU TECHNIKÓW POLSKICH.

Opierając się na uchwałach Stałej Delegacji z dnia 10. kwietnia 1911 r. i 8. stycznia 1912 r., zorganizował Komitet wykonawczy VI. Zjazd Techników polskich na następującej zasadzie:

Pole pracy Technika do tak specjalnych i tak rozległych rozwinęło się granic, że dotychczasowe Zjazdy Techników polskich nie są nadal w możności objąć skutecznie steru i czuwać nad całą działalnością Techników bez uszczerbku dla najróżnorodniejszych zadań, jakie w społeczeństwie do wykonania przypadają poszczególnym fachowym siłom zawodowym.

Aby łączność Techników, jako całości, na przyszłość należycie utrwalić, a pozostawić przytem, każdej gałęzi wiedzy technicznej możność swobodnego organizowania się, należy dotychczasowy bieg rozwoju życia technicznego w znacznej mierze, a nawet zasadniczo, przekształcić. Zmiana ta jest uwarunkowaną po pierwsze tem, aby każdy w sprawach swych specjalnych znalazł odpowiednie forum, zatem i fachowe poparcie, po drugie zaś, sprawy ważniejsze, dotyczące poszczególnych dziedzin wiedzy technicznej, znalazły koleżeński posłuch w całym gronie Techników.

Hasłem tem, jakie zapoczątkowuje zbliżający się Zjazd jest: organizacja Te-

chników według pracy zawodowej — wspólna łączność, we wspólnej Stałej Delegacji i równoczesnych Zjazdach.

Zjazd VI. Techników polskich będzie zgromadzeniem Zjazdów zawodowych, mianowicie:

I. Zjazd Techników komunikacji lądowej, A) Sekcja dróg żelaznych, B) Sekcja dróg.

II. Zjazd Techników budowy wodnych.

III. Zjazd Techników budowy higieny miast.

IV. Zjazd Techników mechaników.

V. Zjazd Techników architektów i budowniczych.

VI. Zjazd Techników chemików z Sekcją gazowników.

VII. Zjazd Techników elektrotechników.

VIII. Zjazd Techników górników, hutników i Techników wiertniczych.

Po za Zjazdami zawodowymi obradować będzie VI. Zjazd Techników polskich w Sekcji ogólnej, której zadaniem:

a) rozpatrywanie stanowiska społecznego Techników;

b) sprawy odnoszące się do szkolnictwa technicznego;

c) sprawy dotyczące podniesienia przemysłu.

Nie wyklucza się przytem, aby poszczególne Zjazdy zawodowe, w miarę potrzeby, segregowały materiały rozpraw i tworzyły pomocnicze Sekcje.

OBRADY.

Postanowienia dla Zjazdów zawodowych i Sekcji ogólnej:

§. 1. Każdy Zjazd zawodowy względnie Sekcja ogólna, po zagajeniu przez przewodniczącego odnośnego Komitetu zwołującego, obiera przewodniczącego Zjazdu względnie Sekcji, jednego lub dwóch zastępców oraz sekretarza i zastępcę sekretarza.

§. 2. O ileby Zjazd zawodowy rozdzielił się na Sekcje, to w tym wypadku pozostawia się organizację tychże, Komitetowi zwołującemu odnośny Zjazd.

§. 3. Przewodniczący i sekretarze Zjazdów zawodowych wchodzi w skład Prezydium Zjazdu Techników polskich.

§. 4. Obrady toczą się na posiedzeniach Zjazdów zawodowych i w Sekcji ogólnej pod kierunkiem wybranego przewodniczącego względnie jednego z zastępców. Protokół prowadzi sekretarz lub zastępca.

§. 5. Uchwały Zjazdów zawodowych i Sekcji ogólnej zapadają większością głosów w ich gronie i na ich odpowiedzialność, a ogólnemu Zjazdowi Techników polskich będą przedstawiane do zatwierdzenia tylko takie wnioski, które za pośrednictwem Komitetu zwołującego, przesłane w odpowiednim czasie Stałej Delegacji i przez nią

przedłożone Prezydium Zjazdu, uznane będą za ważne dla ogółu Techników polskich.

§. 6. Wnioskodawcy, mający zamiar wystąpić do Prezydium Zjazdu z wnioskami i rezolucjami, przeznaczonemi do zatwierdzenia przez Zjazd Techników polskich, winni wnioski te z krótkim umotywowaniem przedstawić Komitetowi zwołującemu Zjazd co najmniej na 30 dni przed terminem Zjazdu. Wnioski lub rezolucje w ten sposób zawczasu nie zgłoszone, nie mogą przyjść pod uchwałę Zjazdu Techników polskich.

§. Pod koniec obrad Zjazdu zawodowego ma zarządzić przewodniczący wybór jednego członka i jednego zastępcę do Stałej Delegacji.

§. 8. Uchwały zapadłe na posiedzeniach Zjazdów zawodowych i Sekcji ogólnej, przekazane być mają przez przewodniczącego wraz z należytem pisemnem umotywowaniem Stałej Delegacji do dalszego traktowania.

Postanowienia dla zebrań ogólnych:

§. 9. Zebrania ogólne Zjazdu Techników polskich odbywają się publicznie, jednakże udział w nich mogą brać tylko uczestnicy Zjazdu i osoby zaproszone przez Komitety zwołujące.

§. 10. VI. Zjazd Techników polskich odbędzie dwa względnie trzy posiedzenia ogólne.

§. 11. Pierwsze zebranie ogólne zagaja przewodniczący Komitetu wykonawczego, następnie Prezes Stałej Delegacji stawia propozycję co do składu Prezydium Zjazdu.

§. 12. Prezydium składa się z trzech Prezesów Zjazdu Techników polskich, Prezesów Zjazdów zawodowych (§. 3), Sekretarza generalnego Zjazdu Techników polskich i Sekretarzy poszczególnych Zjazdów zawodowych (§. 3).

§. 13. Po przemowie Prezesa Zjazdu i ewentualnych przemówieniach Delegatów, Władz, Instytucji i Gości wybitnych przystępuje się do porządku dziennego.

§. 14. Porządek dzienny ostatniego zebrania ogólnego obejmuje:

a) sprawozdanie Komisji dla zbadania czynności Stałej Delegacji w czasie między Zjazdami; uchwalenie regulaminu Stałej Delegacji;

b) sprawozdanie referentów prezydyalnych z wyniku obrad poszczególnych grup zawodowych;

c) zawiadomienie o dokonanych wyborach nowych członków Stałej Delegacji przez Zjazdy zawodowe;

d) wnioski i rezolucje na Zebranie ogólne (§. 5) i (§. 6);

e) odczyt w przedmiocie obchodzącym ogół Techników;

f) oznaczenie miejsca i czasu następnego Zjazdu, zamknięcie Zjazdu.

I. ZJAZD ZAWODOWY TECHNIKÓW PRACUJĄCYCH NA POLU BUDOWY I HYGIENY MIAST.

W myśl uchwały Stałej Delegacji z d. 10. kwietnia 1911 r. i 8. stycznia 1912 r. VI Zjazd techników polskich, który odbędzie się w czasie od 12 do 16 września b. r. w Krakowie, obejmie między innymi I Zjazd zawodowy techników pracujących na polu budowy i higieny miast. Komitet tego Zjazdu zwraca się do Kolegów, zainteresowanych w sprawach budowy, uzdrowotnienia i gospodarki naszych miast w dziale technicznym, z usilną prośbą o wzięcie udziału w Zjeździe i jego pracach. Poszczególne poruszane będą tematy:

1. Budowa miast, 2. Kanalizacja, 3. Wodociągi, 4. Oświetlenie, 5. Nawierzchnia miejska, 6. Komuni-

ka cyemiejskie 7. Hygiena miast (czyszczenie, walka z kurzem, z dymem). 8. Ogrzewanie i wentylacja, 9. Łaźnie publiczne (pralnie) 10. Szpitalnictwo, 11. Rzeźnie i targowiska, 12. Miejska gospodarka gruntowa (parcelacja), 13. Miasto jako przedsiębiorca (cegielnia, fabryki wyrobów betonowych etc, 14. Administracja miejska w powyższych działach i udział w niej techników.

Wnioski i referaty zgłaszać można do 1. lipca 1912 r. Wszelkich informacji udziela sekretarz Komitetu p. Inż. Jan Fiszer lub zastępca p. Inż. Stefan Szempliński: Kraków, Magistrat, Budownictwo miejskie, Kanalizacja miasta.

ZJAZD POLSKICH TECHNIKÓW KOLEJOWYCH.

Z powodu Zjazdu Techników polskich w Krakowie odbędzie się specjalny Zjazd polskich techników kolejowych, którego komitet ogłasza następującą odezwę:

W listopadzie 1911 r. wystosował Komitet VI. Zjazdu Techników Polskich odezwę do Kolegów z zaproszeniem do wzięcia udziału w tym zjeździe, a zarazem uchwalił zmienić o tyle dotychczasowy charakter zjazdów, że zamiast zjazdu ogólnego, podzielonego na sekcje zawodowe, postanowiono urządzić równocześnie kilka zjazdów zawodowych, któreby obradowały samodzielnie nad przedmiotami swego zawodu, a tylko posiedzenia wspólne wszystkich uczestników VI. Zjazdu poświęcić sprawom ogólnym.

Jednym z takich zjazdów zawodowych ma być Zjazd Techników Komunikacyi Lądowej, podzielony w myśl

regulaminu na samoistne sekcje; z nich najwybitniejszą będzie Sekcja dróg żelaznych.

Powyzsza organizacja umożliwiła zatem urzadzanie Zjazdu Polskich Techników Kolejowych, dla którego powstał osobny komitet.

Kolejnictwo, jednoznacznie i najważniejszych przedsięwzięciach technicznych, które nietylko na ziemiach polskich, ale i za granicą zatrudnia bardzo znaczną część rodzimych techników tak w dziale teoretycznym, jak i praktycznym, zamierza przedstawić swój dorobek społeczeństwu.

Polscy inżynierowie koleoowi mają się zejść w murach grodu podwawelskiego celem wymiany myśli i omówienia spraw zawodowych.

Jest także niezawodnie gorącym pragnieniem każdego polskiego technika kolejowego uściskać dłoń towarzysza za-

wodowego przybyłego z odległych stron i podzielić się zdobyczami długoletniego doświadczenia.

Takimi myślami ożywiony Komitet wyęteża wszystkie siły, aby to pierwsze zebranie się polskich techników kolejowych wypadło jaknajpoważniej, przyniosło uczestnikom prawdziwą korzyść, pozostawiając zarazem w ich sercach miłe wspomnienia.

Trudnemu temu zadaniu zdoła Komitet odpowiedzieć jedynie przy pomocy i współdziałaniu wszystkich Kolegów.

Dziś, gdy nas zaledwo kilka miesięcy dzieli od projektowanej uroczystości zawodowej — gdyż VI. Zjazd Techników Polskich ma się odbyć w czasie od 12. do 16. września 1912 r., śle Komitet do wszystkich Kolegów i zrzeszeń polskich techników kolejowych gorącą prośbę o współudział. Nie mniej daje także Komitet wyraz głębokiemu przekonaniu, że i Wielmożny Pan Kolega nie tylko swą obecnością, ale również zgłoszeniem stosownych refera-

tów i wniosków przyczyni się do zamierzonego celu, dopomoże Komitetowi do urzeczywistnienia trudnego a zaszczytnego zadania i zarazem postara się w gronie swych Kolegów zawodowych pozyskać licznych uczestników Zjazdu. Łaskawe, możliwie jaknajrychlejsze, zgłoszenia udziału w zawodowym Zjeździe Techników Kolejowych, jakoteż wszystkie odnośne zapytania, uprasza Komitet wysyłać pod adresem:

Kazimierz Ciechanowski, Kraków, C. k. Dyrekcja Kolei Państwowych.

Uprasza się również zgłaszać pod powyższym adresem do dnia 30. czerwca 1912 r. referaty i wnioski, których przedmiot pozostawia się uznaniu zgłaszających uczestników, poczem dopiero ustali się szczegółowy program obrad Zjazdu Polskich Techników Kolejowych.

Z koleżeńskim pozdrowieniem
za Komitet:

Przewodniczący: Sekretarz:
Zborowski. Kazimierz Ciechanowski.

PRZEBUDOWA PAŁACU W CZERNIEJEWIE (W. KS. POZNAŃSKIE).

Znane są w Księstwie główne siedziby hr. Skórzewskich Lubostroń i Czerniejewo, nie tylko jako cenne zabytki architektury, ale i jako pańskie rezydencje, w których się mieszczą wartościowe dzieła sztuki.

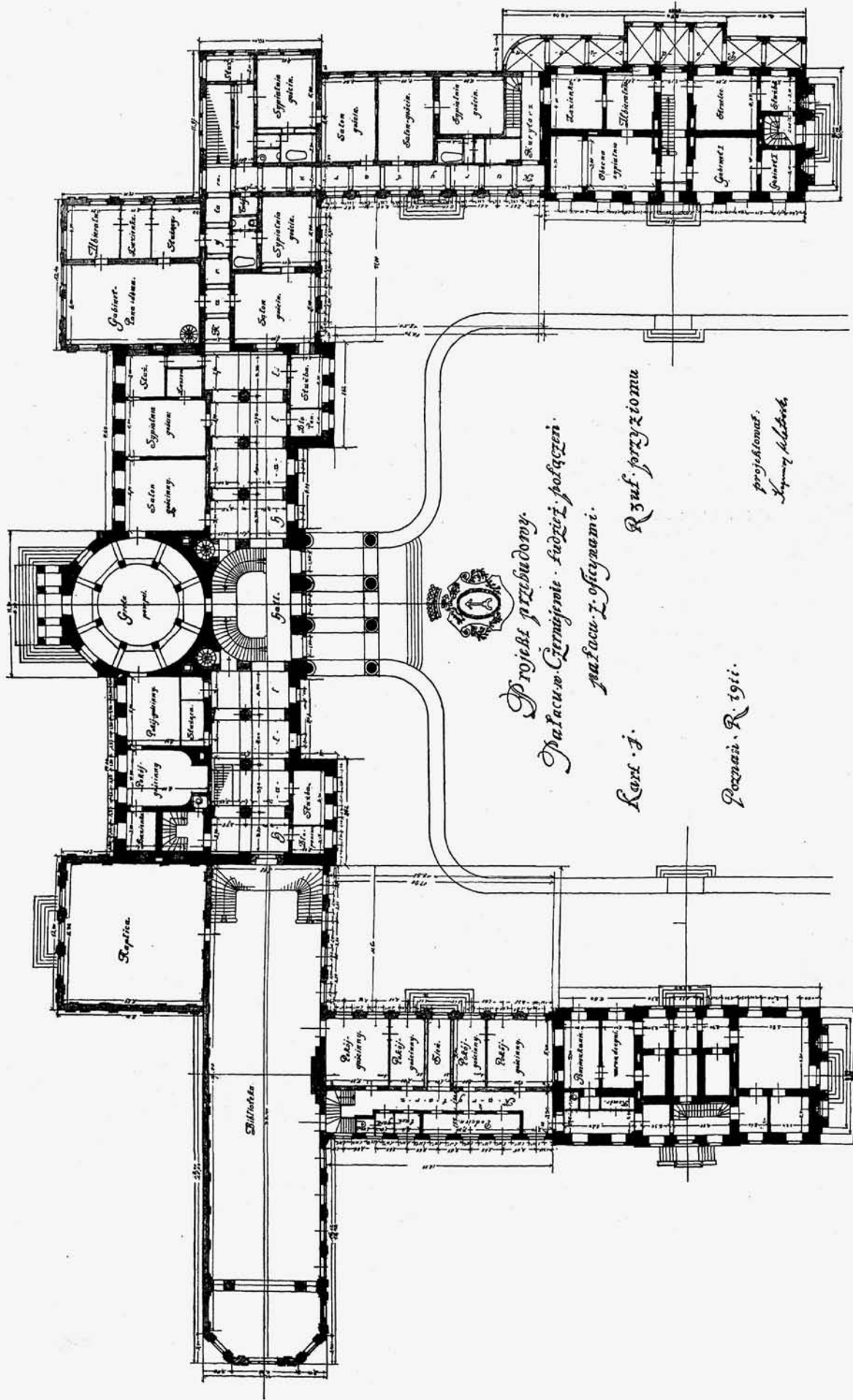
Piękny pałac w Czerniejewie ma obecnie otrzymać bogatszą szatę, ma się rozbudować, dzięki zabiegom obecnym dziedzica Włodzimierza hr. Skórzewskiego, członka Izby Panów. Czerniejewo przeszło w posiadanie hr. Skórzewskich w początkach XIV wieku, wniosła im te rozległe dobra córka generała Lipskiego.

Dawny pałac, wybudowany w końcu XVIII. wieku, składał się z środkowego korpusu i dwóch oddzielnie ustawionych dworców na skrzydłach, jak w Szczeko-

cinach i tylu innych miejscowościach. Obecnie te dwa dworki mają być połączone organicznie w jedną całość przez dołączenie szeregu komnat mieszkalnych, biblioteki, kaplicy itd. Powstanie w ten sposób zamknięta w podkowę typowa »cour d'honneur«, tak charakterystyczna dla pańskiej rezydencji XVIII. wieku, często u nas nawet w budownictwie drewnianem naśladowana.

Całość pałacu wraz z projektowanym połączeniem przedstawiona jest na dołączonych tablicach (15 i 16); na podanych poniżej rzutach poziomych starsze części ciemniej zaznaczone.

Pracę tę artystyczną powierzył hr. Skórzewski architektowi Kazimierzowi Ulatowskiemu z Poznania. Projekt p.

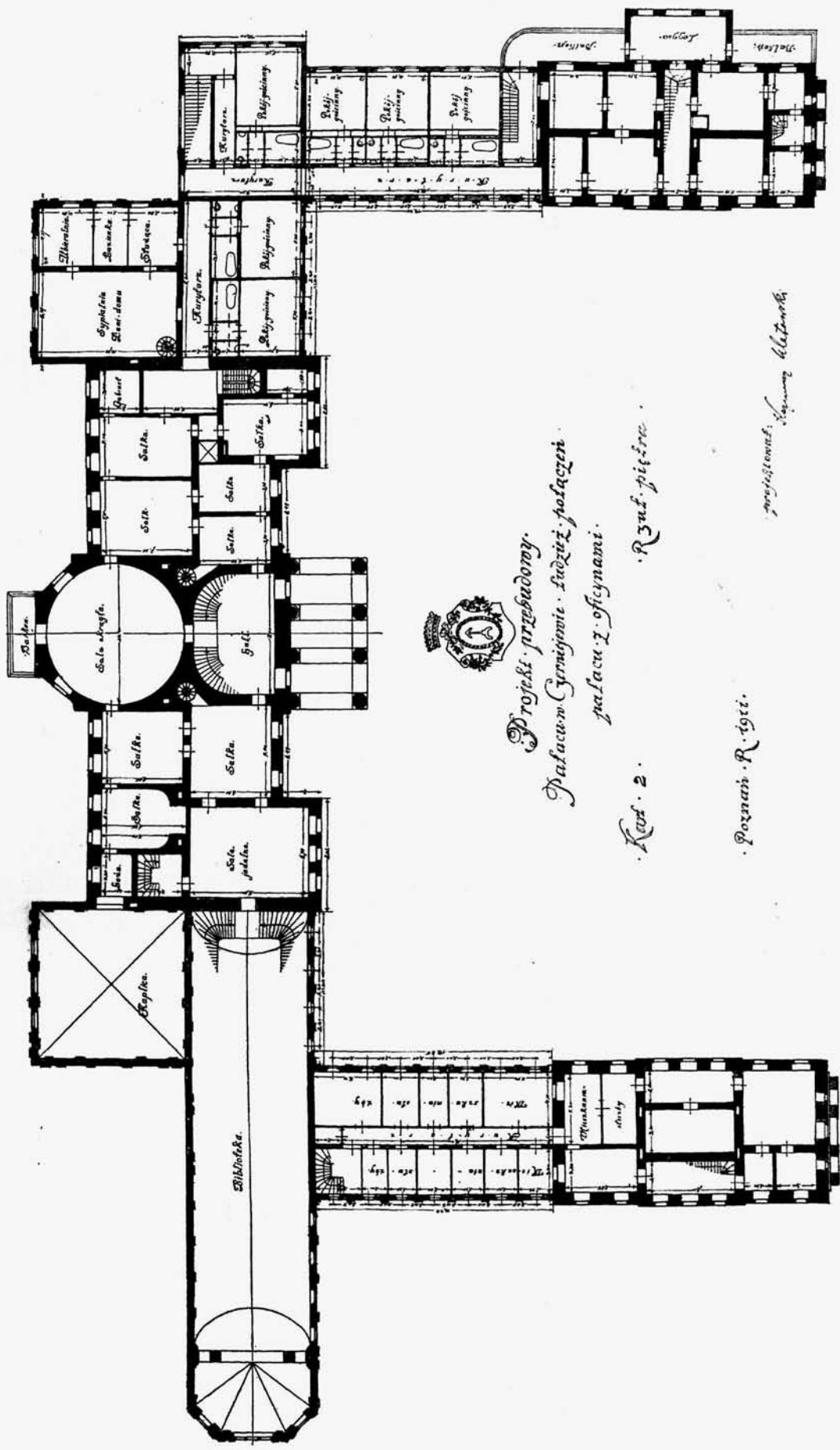
Projekt przebudowy.
Pałacu Czarnych i Białych.
na placu I. oficerami.

Rzecz. przyz. 1000

L. 101.

Poznań. R. 1901.

projektant:
L. 101.

Projekt przebudowy
 Pałacu w Gyrniegowie. Łódź i połączeń
 pałacu z oficynami.

Kart. 2.

Rzut piętra.

Porznan. R. 1911.

projektował: Henryk Kluczyński

Ulatowskiego, przewidujący wspaniały »hall« na parterze, z którego wiodą monumentalne schody do sali okrągłej na pierwszym piętrze w swoim głównym korpusie, posiada wiele zalet monumen-

nej architektury, prostotę i umiarkowanie. Całość utrzymana w dystyngowanych formach architektury XVIII. wieku.

N. P.

W SPRAWIE KONKURSU NA FASADY MUZEUM NARODOWEGO NA WAWELU.

W dniu 15 maja b. r. wniosło Koło architektów w Krakowie do Prezydium Rady miasta następujące pismo, które ze względu na ważność sprawy podajemy do wiadomości ogółu architektów polskich:

Koło Architektów na posiedzeniu swem w dniu 23 kwietnia b. r., omawiając szczegółowo warunki konkursu na fasadę przyszłego Muzeum Narodowego na Wawelu, po wyczerpującej dyskusji doszło do następujących rezultatów:

- 1) konkurs powinien być rozpisany dla architektów polskich;
- 2) termin konkursu powinien być przedłużonym;
- 3) pozostawioną być winna swoboda w traktowaniu trzech ryzalitów narożnych i 2-ch środkowych tak co do osi i formy okien jak i co do dachu na tych częściach.
- 4) w programie powinno być wyrażone, że Miasto przedstawi projekt nagrodzony I nagrodą do przyjęcia Komitetowi restauracji Wawelu.

Powyżej podane zapatrywania pozwala sobie Koło umotywować jak następuje:

ad 1. Ze względu, że przedmiotem konkursu jest budynek stojący na wzgórzu wawelskiem — konkurs ten nabiera ogólnie narodowego znaczenia. Z każdą najdrobniejszą sprawą, którą się na Wawelu zamierza, wiąże się myśl całego polskiego społeczeństwa. Zatem konkurs dla architektów wyłącznie krakowskich jest zdaniem Koła po pierwsze uszczupleniem praw ogółu artystów polskich, a po drugie omija sposobność otrzymania

większej ilości prac, które nietylko wszechstronniej wyczerpią warianty myśli na temat fasad Muzeum Narodowego, ale mogą przedewszystkiem dać w rezultacie owoc myśli najlepszej, na jaką społeczeństwo nasze w danej chwili zdobyć się może.

ad 2. W związku z powyższym postulatem łączy się przedłużenie terminu konkursu. Sprawa przygotowania planów dla Muzeum Narodowego na Wawelu ciągnie się długo. Z chwilą jednak, kiedy weszła na właściwe tory, nie można jej zdaniem Koła przynaglać w sposób zbyt gwałtowny bez osłabienia myśli zasadniczej, z jakiej konkurs wypłynął — a to tem więcej, że zwłoka wywołana rozszerzeniem konkursu potrwać może zaledwo kilka tygodni.

ad 3. Długie fasady przyszłego Muzeum zyskałyby zdaniem Koła na sylwecie i monumentalnym charakterze zgodnym z całością wzgórza wawelskiego, gdyby dozwolonem było zmienić dachy i okna w trzech ryzalitach narożnych. Również swoboda w traktowaniu formy dwóch ryzalitów środkowych jest jedyną drogą do uzyskania dobrego architektonicznego rozwiązania. Gdy po dokładnem zbadaniu sprawy i wysłuchaniu referatów okazało się, że dachy na tych częściach budynku są w stanie najbardziej zaniedbanym — i gdy dalej okazało się, że celowego planu wewnętrznego nie naruszy nieznaczna choćby zmiana okien w tych ryzalitach — Koło architektów nabrało przekonania, że warunek programu, który nakazuje niena-

ruszalność osi i dachów wogóle, a zezwala tylko na zmianę dachu nad ryzalitami środkowymi — nakłada zbyt silne pęta na projektującego rzecz o tak wielkiem artystycznym znaczeniu. Kładąc zatem nacisk na estetyczne kryterium w ocenie tak doniosłej sprawy, uznało Koło za stosowne prosić Świątą Radę Miasta Krakowa, aby zechciała wziąć pod uwagę zmianę tych punktów programu konkursowego.

W tej myśli i z tą prośbą wysłało Koło architektów swego delegata p. T. Stryjeńskiego do Świątelnego Prezydium Rady Miasta.

Wobec tego, że w najważniejszych punktach Świątelnego Prezydium naszych propozycji nie przyjęło, Koło architektów oparte na głębokiem przekonaniu, że w tych warunkach konkurs nie miałby widoków artystycznego powodzenia i nie byłby całokształtem twórczej myśli architektonicznej polskiej, uchwaliło na posiedzeniu swem dnia 10 maja b. r.,

aby delegaci Koła do sądu konkursowego mandat swój złożyli, a członkowie Koła udziału w konkursie nie brali.

Zawiadamiając Świątelnego Prezydium Rady Miasta o tem postanowieniu, najuprzejmiej prosimy, aby Ono raczyło właściwie ocenić nasze intencje. Postanowienie to ostatnie podyktowało nam uczucie solidarności z ogółem architektów polskich. Polega ono również na rzeczowej przyczynie, aby nie przykładać ręki do konkursu, który nie ma widoków artystycznego powodzenia, a skutkiem tego dyskredytuje już i tak mocno u nas zachwianą zasadę konkursów architektonicznych przez wadliwe ogłaszanie ich programów.

Zarząd Koła architektów w Krakowie:

Sekretarz:

Prezes:

W. Krzyżanowski. Sławomir Odrzywołski.

Skarbnik:

Tadeusz Stryjeński.

KRONIKA.

KOŁO ARCHITEKTÓW POLSKICH WE LWOWIE. W dniu 14 kwietnia ukonstytuował się nowy Wydział, w skład którego weszli pp.: prezes Ludwik Baldwin Ramułt, I zast. prezesa Alfred Broniewski, II zast. prezesa Gustaw Bisanz, sekretarz Wiesław Grzymalski, zast. sekretarza Tadeusz Wróbel, skarbnik Stanisław Piotrowski. Wydziałowymi wybrano pp.: Ignacego Kędzierskiego, Witolda Minkiewicza, Dr. Tadeusza Obmińskiego, Władysława Sadłowskiego. Zastępcami wydziałowych: Eugeniusza Czerwińskiego i Bolesława Pawlucia.

ZWIĄZEK STUDENTÓW ARCHITEKTURY WE LWOWIE, wybrał na rok 1912 następujący Wydział: Przewodniczący: Wierchowicki Witold, zastępca przewod. Paprocki Adam, sekretarz Moszyński Tadeusz, zastępca sekretarza Rambausek Ludwik, skarbnik Ziemiński Witold, bibliotekarz Kulczyński Kazimierz, zastępca bibliotekarza Wilczyński Józef, gospodarz lokalu Mannerski Stefan; sekcja odczytowa: Czajkowski Henryk; sekcja fotograficzna: Wilczkowski Franciszek, Rawski Franciszek; sek-

cja praktyk wakacyjnych: Mozer Jan, Majewski Stefan; sekcja wycieczkowa: Rudzki Tadeusz. Komisja lustracyjna: przewodniczący Tołłoczko Kazimierz, członkowie: Zborowski Bruno, Łagowski Henryk, Prószyński Tomasz, Tomorowicz Stefan.

TOW. OPIEKI NAD POLSKIMI ZABYTKAMI SZTUKI I KULTURY odbyło posiedzenie Wydziału w dniach 20 i 30 marca b. r.

Wydział Towarzystwa ukonstytuował się jak następuje: przez aklamacyę wybrano prezesem prof. Dra Jerzego hr. Mycielskiego, I wiceprezesem ks. Prałata Dra Czesława Wądołnego, II wiceprezesem Dra Adama Bogusza, I sekretarzem Dra Stanisława Turczyńskiego, II sekretarzem Dra Tadeusza Szydłowskiego, skarbnikiem Józefa Onyszkiewicza.

Dyr. Zygmunt Hendel przedłożył plany i kosztorys restauracyi kościoła św. Wojciecha w Krakowie; w sprawie tej uchwalono poprzeć podania ks. A. Jarosza, administratora kościoła, o subwencję od kraju i rządu. — Dla zbadania sprawy restauracyi obrazów Dollabelli w kościele OO. Dominikanów wybrano komisję złożoną z pp.

Juliana Makarewicz, Dra Stanisława Turczyńskiego i z poza Wydziału Mieczysława Słkoudlika.

Na wniosek prezesa postanowiono odnowić kosztem Towarzystwa obraz z XVI w., przedstawiający »Zwiastowanie N. P. Maryi«, znajdujący się w kościele parafialnym w Zagórzku koło Sanoka.

P. Stanisław Cercha przedstawił referat o niezmiernie interesującym renesansowym nagrobku nieznannej kobiety w kościele w Brzezinach (Król. polskie, gub. piotrkwowska), dłuta Jana Michałowicza z Urzędowa; referat postanowiono dołączyć do Sprawozdania z czynności Wydziału Towarzystwa w r. 1911. W dalszym ciągu p. St. Cercha przedstawił wyniki swojej wycieczki do Królestwa Polskiego, przedkładając szereg fotografii z cennych zabytków sztuki, znajdujących się w Chełmie, Czałczycach, Padłowie, Wojsławicach, Uchaniu, Krasnymstawie, Bończy, Goszkowie, Tarnogórzku, Zamościu i Sosnowicy.

Dr. Stanisław Swierz przedstawił naukowo opracowany inwentarz starych ornamentów z kościoła parafialnego w Leżajsku, wykonany na zlecenie Towarzystwa i obciążony na najbliższe posiedzenie referat o parafialnym kościele w Leżajsku.

Na wniosek prezesa uchwalono przyczynić się kwotą 300 koron na rzecz pokrycia kosztów restauracji (dokonanej staraniem Grona konserwatorów zachodniej Galicji) portretu biskupa Tomickiego z kruczków kościoła OO. Franciszkanów w Krakowie.

Wydział Towarzystwa w porozumieniu z konserwatorem m. Krakowa Drem Stanisławem Tomkowiczem zajął się obroną przed zburzeniem baszty przy klasztorze OO. Augustyanów i dołączył swoją opinię do rekursu wniesionego przez konwent do Wydziału krajowego. Na ostatnim posiedzeniu architekt p. Fr. Mączyński przedstawił projekt i kosztorys restauracji baszty; po obszernej dyskusji, w której zabierali głos pp.: prof. Dr. Jerzy hr. Mycielski, Dr. Julian Pagaczewski i Dr. Stanisław Turczyński, uchwalono przeznaczyć na cel restauracji baszty kwotę 500 koron.

Wreszcie Wydział postanowił podać do publicznej wiadomości streszczenie pominiętej w sprawozdaniu dyskusji wywołanej treścią odczytu Dra T. Szydłowskiego »W obronie Rynku krakowskiego«, wygłoszonego na Walnym Zgromadzeniu członków Towarzystwa d. 8-go marca b. r. Dyskusja przedstawiała się jak następuje: P. St. Cercha zasadniczo nie zgodził się treścią drugiej części odczytu; zdaniem jego każdy nowy dom, wzniesiony na Rynku i w Śródmieściu na miejscu domu starego przyczynia się do szpecenia starego Krakowa i dlatego nie należy w tym względzie czynić żadnych ustępstw. W dalszym ciągu

p. Cercha proponuje zebranie i wydanie dawnych rysunków fasad krakowskich domów, ażeby właściciele, restaurując swoje domy, mogli stosować się do ich poprzedniego wyglądu.

Prof. Dr. J. Flach polemizuje z odczytem Dra Szydłowskiego. Zapewne każdoczesna sztuka ma prawo zostawić swe ślady w Krakowie, ale czyż to ma się dziać na Rynku właśnie, a nie np. na przedmieściach? Rynek jako całość powinien zachować swój charakter, takie zaś domy jak żelazno-betonowy projektowany przez p. Szyszko-Bohusza kłócą się z charakterem Rynku; wszak nawet w Berlinie dom towarowy Wertheima pomysłu Messla — tak bardzo podobny do projektu p. Szyszko-Bohusza, stoi w nowożytnej dzielnicy. Poza to odczyt Dra Szydłowskiego jest niepożądanym i z taktycznych względów: jeżeli bowiem Towarzystwo opieki nad zabytkami daje swoje »placet« na burzenie niektórych domów w Rynku, to jak daleko posuną się wobec tych poglądów »burzymurki«. Prof. Flach wyraża przekonanie, że odczyt żadną miarą nie może uchodzić za wyraz przekonań i poglądów Towarzystwa.

Dr. St. Turczyński wyraził zgodne z treścią odczytu zapatrywanie, że jakkolwiek w teorii byłoby pożądanym utrzymanie dzisiejszego charakteru Rynku bez zmian, to wobec rzeczywistych faktów i ustawicznej tendencji właścicieli realności — przebudowywania i burzenia domów w Rynku stojących, wobec rozwoju miasta i wzmaganie się ruchu w śródmieściu, dopuszczenie pewnych zmian w wyglądzie Rynku jest nieuniknionem, a zajęcie pod tym względem zbyt skrajnego stanowiska nie przyniesie pożądanego wyniku. Towarzystwo powinno stać na straży li tylko tych zabytków architektury w Rynku, które posiadają istotną artystyczną lub historyczną wartość.

Prof. Dr. J. hr. Mycielski twierdzi, że ponieważ trudno jest z całą stanowczością orzec, które mianowicie domy nie posiadają artystycznej wartości, należy trzymać się zasady bezwzględnej nietykalności domów stojących w Rynku, tem więcej, że niemal w każdym z nich znajduje się jakiś cenny zabytek, wymagający koniecznego zachowania. Co się tyczy wznoszenia domów nowych poza śródmieściem, jest zdania, że powinny tam powstawać nowe domy w spokojnym stylu współczesnej architektury, nie zaś falsyfikaty stylów dawnych.

PRZECIWKO ROZSZERZENIU UL. SZEWSKIEJ W KRAKOWIE. Towarzystwo miłośników historii i zabytków Krakowa wniosło do Rady miasta obszernie i gruntownie umotywowany memoriał przeciwko projektowanemu rozszerzeniu ulicy Szewskiej w Śródmieściu Krakowa. Memoriał,

stojąc na stanowisku ochrony historycznego charakteru Śródmieścia, wykazuje całą bezpodstawność motywowania projektu rozszerzenia względami na lepszą komunikację, natomiast widzi w tem objaw »fanatyzmu

komunikacyjnego«, z jednej strony i spekulacji budowlanej z drugiej. Trzeba mieć nadzieję, że Rada miasta w pełnym swoim składzie odrzuci projekt rozszerzenia, przedłożony przez jedną ze swoich sekcji.

PIŚMIENICTWO.

Przegląd techniczny. — Warszawa. Nr. 13. K. Nowicki: Przepisy o obsłudze kotłów parowych. Architektura. E. Goldberg: O przekroczeniach sum kosztorysowych. Z XXXV konkursu Koła Architektów w Warszawie. Ruch budowlany i Rozmaitości. Konkursy. — Nr. 14. H. Mierzejewski: Doświadczenia F. W. Taylora nad toceniem żelaza i stali. Rosyjskie syndykaty żelazne. J. Madeyski: Racyonalne opalanie parowozów płynnem paliwem, ze szczególnem uwzględnieniem systemu c. k. austriackich kolei państwowych. Architektura. Wystawa architektoniczna w Krakowie (1912). Ruch budowlany i Rozmaitości. Konkursy. — Nr. 15. K. Pomianowski: Zasady budowy zakładów o sile wodnej. H. Mierzejewski: Doświadczenia F. W. Taylora nad toceniem żelaza i stali. Architektura. Nowy plan miasta Aten. — Nr. 16. Stowarzyszenie Techników w Warszawie. Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia. L. Silberstein: Girooskop i jego zastosowania techniczne. Architektura. Nowy plan miasta Aten. Ruch budowlany i Rozmaitości. Konkursy. — Nr. 17. A. W. Krüger: Przejazdy w poziomie dróg kolejowych. H. Mierzejewski: Doświadczenia F. W. Taylora nad toceniem żelaza i stali. Architektura. Nowy plan miasta Aten. Ruch budowlany i Rozmaitości. Konkursy. — Nr. 18. A. Tuczyński: Obliczanie wytrzymałości kół szybkobieżnych. L. Silberstein: Girooskop i jego zastosowania techniczne. J. Madeyski: Racyonalne opalanie parowozów płynnem paliwem, ze szczególnem uwzględnieniem systemu c. k. austriackich kolei państwowych. Architektura. W sprawie »Pochodu na Wawelu«. Historia mostu. Ruch budowlany i Rozmaitości. Konkursy.

Zwykłe rubryki: Wiadomości techniczne i przemysłowe. Krytyka i bibliografia. Z towarzystw technicznych. Kronika bieżąca. Wspomnienie pozgonne.

Czasopismo techniczne. — Lwów. Nr. 8. Jan Łopuszański: Nowsze nawodnienia łąk w Bawarii i Czechach (z 2-ma tablicami). Karol Wątarek: Zastosowanie mazi pogazowej w budowie nawierzchni dróg zwirowanych. T. Gajczak: Elektrownia miejska w Krakowie. — Nr. 9. W.: Sp. inż. Seweryn Widt. Waclaw Suchowiak: Kartele a rozwój fabrycznego przemysłu maszynowego

w Austro-Węgrzech i w Galicyi. Karol Wątarek: Zastosowanie mazi pogazowej w budowie nawierzchni dróg zwirowanych. Jan Łopuszański: Nowsze nawodnienia łąk w Bawarii i Czechach. Wincenty Rawski: Projekt polskiego domu mieszczkańskiego w Nowym Sączu (z 2-ma tablicami). — Nr. 10. Bronisław Biegeleisen: Z wystawy higienicznej w Dreźnie. Waclaw Suchowiak: Kartele a rozwój fabrycznego przemysłu maszynowego w Austro-Węgrzech i w Galicyi. Karol Wątarek: Zastosowanie mazi pogazowej w budowie nawierzchni dróg zwirowanych. Memoryał w sprawie rozwoju elektrotechniki w Galicyi. — Nr. 11. Waclaw Suchowiak; Kartele a rozwój fabrycznego przemysłu maszynowego w Austro-Węgrzech i w Galicyi. Bronisław Biegeleisen: Z wystawy higienicznej w Dreźnie. Władysław Łasiński: Inżynier, czy doktor nauk technicznych? W. Rawski: Szkic budynków, zaprojektowanych w miejsce obecnego budynku Tow. Kredytowego Ziemińskiego we Lwowie (z 2-ma tablicami). J. J.: Czynności krajowego biura melioracyjnego.

Zwykłe rubryki: Wiadomości z literatury technicznej. Recenzje i krytyki. Nekrologia. Polemika. Rozmaitości. Sprawy bieżące. Sprawy Towarzystw. Polskie piśmiennictwo techniczne.

W obronie śródmieścia Krakowa, jego starodawnego i artystycznego charakteru, napisał Dr. Tadeusz Szydłowski, str. 43. Fejletony pod tym tytułem drukowane w »Czasie« wyszły w osobnej broszurze i zawierają rozszerzone poglądy autora, wyrażone w odczycie na Walnem Zebraniu Towarzystwa opieki nad polskimi zabytkami sztuki i kultury, (patrz kronika zesz. 3—4 »Architekta«).

Krakowski miesięcznik artystyczny, w ostatnich numerach 3, 4, 5-tym zawiera szereg artykułów, dotyczących estetyki naszych miast i innych spraw artystyczno-kulturalnych. Artykuły pisane z werwą, poruszają tematy ze słusznego przeważnie stanowiska i dają świadectwo ruchliwości redakcyi i czujności w omawianiu najbardziej aktualnych spraw. Oto przegląd najważniejszych artykułów: W. Krzyżanowski: Skanalizowanie Wisły (jego strona estetyczna). H. Kunzek: Budynki poszpitalne na Wawelu; Rozszerzenie ulicy Szewskiej, »Krzy-

sztofory: O Baszcie przy klasztorze OO. Augustynaów. Jan Kwiatkowski: Amfiteatr u stóp Wawelu. Ks. G. Kowalski: Znaczenie I. wystawy współczesnej Sztuki kościelnej. Szczęsny Orłowski: O znaczeniu domów robotniczych. Wydział Towarzystwa ochrony piękności Krakowa: Zagrożony Kraków wobec budowy kanałów, i inne.

Pamiętnik I. zjazdu miłośników ojczy-
stych zabytków w Krakowie w dniach 3 i
4 lipca 1911 r. wyszedł nakładem Grona
konserwatorów Galicyi Zachodniej
i zawiera protokoły posiedzeń zjazdu oraz
odczyty wygłoszone na zjeździe, z których

zdawaliśmy z woim czasie obszernie sprawę
w »Architekcie«. Pamiętnik przynosi nastę-
pujące odczyty: Dr. Józef Muczkowski.
Stan dzisiejszy nauki o konserwacji zabyt-
ków. Dr. Stanisław Tomkowicz —
Stosunek Muzeów sztuki do konserwacji
zabytków. O. Gerard Kowalski — Wie-
skie kościoły i ich konserwacja. Ks. Wła-
dysław Górczyński — Zadania nowo-
czesnej architektury kościelnej. Juliusz
Makarewicz — Malowidła ściennie, ich
konserwacja i restauracja. Kazimierz
Wyczyński — O konserwacji ruin. Dr.
Stanisław Goliński — Znaczenie ro-
ślinności dla estetyki i konserwacji ruin.

KONKURSY.

KONKURS NA FASADY MUZEUM NARODOWEGO NA WAWELU.

Do gmachu byłego szpitala wojskowego na Wa-
welu przeniesionem zostanie Muzeum Narodowe
i Archiwum miejskie. W tym celu gmach ten bę-
dzie odpowiednio przerobiony, przyczem fasady
mają być odrestaurowane. Dla pozyskania pro-
jektu na te fasady rozpisuje Magistrat stol. król.
miasta Krakowa na podstawie uchwały Rady miej-
skiej w dniu 16 kwietnia b. r. konkurs pomiędzy
architektami polskimi w Krakowie zamieszkałymi.
Projekt ma obejmować: 1) Fasadę od strony Wi-
sty w skali 1:100. 2) Fasadę od strony podwórza
zamkowego w skali 1:100. 3) Fragment fasady
głównej, architekturę charakteryzujący w skali
1:20. 4) Opis projektu fasady.

W projekcie należy zostawić istniejące otwory
okienne bez zmiany ich położenia i wymiarów,
wszystkie sklepienia okienne muszą być nienaru-
szone, natomiast ze względu na pożądane lepsze
oświetlenie sal istniejące filarki w oknach dźbia-
wych mogą być usunięte, zaś parapety okienne
obniżone. Sylwety dachów całego budynku mają
pozostać nienaruszone. Natomiast co do dwóch
wąskich ryzalitów frontowych pozostawia się swo-
bodę co do formy i kształtu dachu. Architektura
fasad ma być prosta, niekosztowna, zastosowana
do otoczenia. Sąd konkursowy stanowią: Prezy-
dent miasta. Radcy miejscy pp.: Wandalin Be-
ringer, Jan Peroś, Rajmund Meus, Artur Roma-
nowski, c. k. konserwator Dr. Stanisław Tomko-
wicz, delegat »Koła architektów« Tad. Stryjeń-
ski, delegat »Tow. Technicznego« W. Krzyżano-
wski, kierownik odnowienia Zamku na Wawelu
arch. Zygmunt Hendel. starszy radca budownictwa
m. arch. Jan Zawiejski, dyrektor Muzeum Naro-
dowego Dr. Feliks Kopera. Termin i nagrody
patrz niżej w tabeli konkursów.

W sprawie tego konkursu patrz wyżej pismo
krak. Koła architektów do Rady m. Krakowa.

KONKURS NA SZKICE GMACHU KASY OSZCZĘ- DNOŚCI W SANOKU.

Dyrekcya Kasy Oszczędności miasta Sanoka
rozpisuje, za pośrednictwem »Koła Architektów
Polskich« we Lwowie, konkurs na sporządzenie
szkiców gmachu Kasy Oszczędności. Budynek ma
być dwupiętrowy. Pożądaneby było zastosowanie

form zewnętrznych o charakterze swojskim. Ogólny
koszt budowy nie powinien przekraczać kwoty
175.000 K. przyjmując koszt 1 m² zabudowanej po-
wierzchni na 350 kor. Projekty nagrodzone prze-
chodzą na własność ogłaszającego konkurs, nie
obowiązuje to jednak ogłaszającego do zamówie-
nia projektu szczegółowego u jednego z autorów
prac nagrodzonych lub też oddania mu kierowni-
ctwa budowy. Sąd konkursowy stanowią: a) z ra-
mienia Dyrekcyi Kasy Oszczędności miasta Sa-
noka pp.: Giela Feliks, przewodniczący Wydziału
Kasy Oszcz. w Sanoku, Dr. Słaczka Wojciech,
prezes dyr. Kasy Oszcz. w Sanoku, Beksziński
Władysław, inżynier miejski w Sanoku. b) wy-
brani przez »Koło Architektów polskich we Lwo-
wie« pp.: Broniewski Alfred, radca budownictwa,
Filasiewicz Stanisław, architekt, Dr. Obmiński
Tadeusz, profesor politechniki. c) delegat »Koła
Architektów polskich w Krakowie« Stryjeński
Tadeusz, radca budownictwa. Termin i nagrody
patrz niżej w tabeli. Bliższe warunki w kole Ar-
chitektów polskich we Lwowie (Zimorowicza 9).

KONKURS NA SZKICE DOMU IZBY RĘKODZIEL- NICZEJ WE LWOWIE.

Koło Architektów polskich we Lwowie ogłasza
na życzenie Izby rękodzielniczej, konkurs archi-
tektoniczny (XIII) na szkice domu Izby rękodziel-
niczej we Lwowie. Dom projektowany ma być
budynek czteropiętrowym i ma mieć: sklepy,
restaurację oraz dwie oddzielne części, biurową
i czynszową. Architektura ma być nie zbyt kowa-
na, charakterystyczna i celowi budynku odpowiednia.
Pożądaniem byłoby użycie w fasadzie motywów
swojskiej architektury. Sąd konkursowy stanowią:
delegaci Izby rękodzielniczej pp.: Neumann J.
jako przewodniczący, Schirmer J. jako zastępca
przewodniczącego, Bendel M., Gorecki W., Hö-
flinger T., Kamiembrodzki A. (sen.), Łużecki M.,
Makowicz M., Ohly F., Rawski W., Richtmann
K. Delegaci Koła Architektów: Dardacki W.,
Krzyczkowski D., Lewiński Z., Weis A. Termin
i nagrody patrz niżej w tabeli konkursów. Bliższe
warunki — w Kole architektów polskich we Lwo-
wie (Zimorowicza 9); w Stowarzyszeniu Techni-
ków w Warszawie (Włodzimierska 3—5) i w To-
warzystwie Technicznym w Krakowie (Strasze-
wskiego 28).

KONKURS NA KOŚCIÓŁ WIEJSKI.

Redakcja miesięcznika »Litwa i Ruś«, poczuwając się do obowiązku pielęgnowania kultury ojczyźnej we wszelkich jej objawach oraz w celu zobrazowania budownictwa kościelnego z ostatniej doby, w Nr. 2 tegoż pisma ogłasza konkurs na najładniejszy kościół wiejski.

Na konkurs należy przysyłać fotografie kościołów wiejskich, które bądź to zbudowane, bądź to z gruntu odrestaurowane zostały w ciągu ostatnich lat 20 na przestrzeni Litwy i Rusi.

Do fotografii winien być załączony krótki opis, zawierający: nazwę kościoła i miejscowości, nazwisko architekta, który kierował budową kościoła, nazwisko ks. proboszcza, za którego kościół zbudowany został, oraz - jeżeli zaszła zmiana - nazwiska obecnego proboszcza, kolatora i tych parafian, którzy bądź to pracą, bądź większym datkiem przyczynili się do budowy świątyni, tudzież nazwisko osoby, która przysłała fotografię. Należy zaznaczyć, z jakiego materiału i kiedy kościół został zbudowany, jego rozmiar, wiadomości dotyczące kosztów budowy, widoki wnętrza i t. p. Ponieważ sąd konkursowy kierować się będzie jedynie względami estetycznymi, to też kościółek najskromniejszy, drewniany, ale typowy, swojski konkurować może z gmachem, kosztującym krocie tysięcy.

Termin ostateczny nadsyłania fotografii upływa dn. 1 (14) sierpnia r. b. Obowiązki sędziów przyjęli: dziekan wil. ks. Czerniawski, architekt hr. Roztworowski, artyści malarze Ferdynand Ruszczyk i Tad. Dmochowski oraz red. »Litwy i Rusi« Jan Obst.

Widoki kościołów, uznane za najpiękniejsze, będą reprodukowane w »Litwie i Rusi« z wymienieniem nazwisk. Nagrodę sfanowić będzie, wybrane przez redakcję tego pisma, dzieło sztuki treści religijnej niepospolitej wartości artystycznej, które służyć może jako ozdoba każdej świątyni.

Listy i przesyłki należy adresować do redakcji »Litwy i Rusi« Wilno, zaulek Zamkowy, dom Nr. 11.

ROZSTRZYGNIECIE KONKURSU NA SZKICE KOŚCIOŁA ŚW. ANNY WE LWOWIE.

Bardzo obficie obesłany konkurs rozstrzygnął sąd konkursowy na czwartym z rzędu posiedzeniu w dniu 4 maja b. r.

Pierwszej nagrody nie przyznano żadnemu z 24 nadesłanych projektów, jedynie z tego powodu, że projekty pomysłom i artystycznym poziomem na pierwszy plan się wybijające nie uznano za nadające się do wykonania bez znacznych zmian. Rozdzielono natomiast pierwszą nagrodę na dwie trzecie, tworząc w ten sposób cztery nagrody ogółem.

W następstwie tej decyzji przyznano nagrody jak następuje:

Drugą nagrodę otrzymał projekt Nr. 13, trzy trzecie otrzymały: Nr. 14, Nr. 10, Nr. 19. Po otwarciu kopert okazało się iż autorami szkicu Nr. 13 są pp. Derdacki i Minkiewicz, architekci ze Lwowa. Nr. 14 Ludwik Sokołowski, architekt ze Lwowa. Nr. 10 Leopold Karasiński, architekt ze Lwowa. i Nr. 19 Sylwester Pajzderski, architekt z Friedenau. Ponadto wyróżniono Nr. 4 i Nr. 7 za artystyczne ujęcie całości i swobodną pełną świeżość kompozycję.

Sąd konkursowy z zadowoleniem stwierdził wysoki poziom artystyczny u znacznej ilości prac oraz zbawienny kierunek w tworzeniu architektury rodzimej przez zastosowanie motywów swojskich.

ROZSTRZYGNIECIE KONKURSU NA PROJEKT HAL TARGOWYCH W JAROSŁAWIU.

Dnia 4 kwietnia r. b. nastąpiło rozstrzygnięcie rozpisane przez Koło Architektów we Lwowie konkursu na projekt hal targowych w Jarosławiu. Prac na konkurs nadesłano 16. Sąd konkursowy przyznał: I nagrodę 1250 kor. pracy Nr. 6. Autorowie pp: Rudolf Macura i Henryk Zarembe we Lwowie, II nagrodę 750 kor. pracy Nr. 7. Autor: p. Jan Protschke we Lwowie. III nagrodę 500 kor. pracy Nr. 9. Autor nieznan.

ROZSTRZYGNIECIE KONKURSU NA GMACH SZKOŁY KALISKIEJ.

Konkurs rozpisany przez Koło architektów w Warszawie Nadesłano prac 13. Nagrodę I. uzyskała praca Nr. 5. Autorowie pp.: Alfons Bogusławski i Franciszek Morawski w Częstochowie; nagrodę II. praca Nr. 8. Autor p. Antoni Skaczkowski w Warszawie. Nadto wyróżniono pracę Nr. 1. Autor p. Zygmunt Maciejewski w Warszawie.

ROZSTRZYGNIECIE KONKURSU NA PARCELACYE MAJĄTKU HR. ADAMA KONIKIERA »ZĄBKII« POD WARSZAWĄ.

XXXV konkurs Koła architektów w Warszawie. Rozstrzygnięcie 9 marca b. r. Prac nadesłano 13. Nagrodę I. uzyskała praca Nr. 11. Autor p. Tadeusz Tołwiński w Warszawie. Nagrodę II. praca Nr. 8. Autorowie pp.: Aleksander Bojowski i Jerzy Siennicki w Warszawie. Nagrodę III. praca Nr. 10. Autor p. Czesław Przybylski w Warszawie.

PALACE-HOTEL-BRISTOL W KRAKOWIE.

Protokół Sądu konkursowego na projekt Palace-Hotel-Bristol w Krakowie, z dnia 22 do 24 lutego 1912 r.

Obecni sędziowie pp.: A. Broniewski, A. Gravier, K. Haller, Z. Hendel, J. Horoszkiewicz, W. Klimczak, J. Pakies, J. Sare, J. Warchałowski.

Wybrano przewodniczącym p. Sarego, zastępcą przewodniczącego p. Horoszkiewicza, sekretarzem p. Klimczaka.

Skonstatowano, że nadesłano 36 prac i jedno zgłoszenie z Paryża wysłane dnia 14 lutego.

Uchwalono: 1) Sąd motywuje*) tylko te prace, które po kilkakrotnem rozpatrzeniu wszystkich prac - utrzymały się jako mające kwalifikacje do otrzymania nagrody.

2) Sąd rozpatruje najpierw in gremio wszystkie prace; projekty nie wyeliminowane po tych pierwszych przeglądnięciach rozpatrują najpierw szczegółowo referenci, pomiędzy których zostaną one rozlosowane - następnie zaś sąd in gremio.

Po pierwszym rozpatrzeniu prac wszystkich wyeliminowano prace opatrzone liczbami porządkowymi: 1, 2, 17, 19, 27, 31, po powtórnym rozpatrzeniu prace: 3, 9, 16, 20, 22, 23, 24, 33.

W celu rozpatrzenia pozostałych dwudziestu dwu prac wybrano następujące pary referentów: Sare-Broniewski, Horoszkiewicz-Hendel, Warchałowski-Gravier, Pakies-Klimczak.

W dniu 23 b. m. badali referenci przydzielone im prace i zdali o nich sprawę przed pełnym są-

*) Motywów sądu nie nadesłano Redakcyi do druku.

dem, który z dwudziestu dwu projektów wyeliminował następujące: 4, 5, 6, 7, 8, 12, 14, 15, 25, 29, 30, 32, 34, 36, pozostawiając do dalszego rozpatrzenia prace: 10, 11, 13, 18, 21, 26, 28, 33, czyli prac osm.

Po dalszem rozpatrzeniu przyszedł sąd do przekonania, że prace Lp. 10 i 21 do nagrodzenia się nie nadają.

Przystąpiono do głosowania; głosujących dziewięciu.

1) Na pierwszą nagrodę: oddano 7 głosów na pracę Lp. 28. 2 głosy na pracę Lp. 18. Nagrodę przyznano pracy Lp. 28.

2) Na drugą nagrodę: oddano 5 głosów na pracę Lp. 18, 4 głosy na pracę Lp. 26. Nagrodę przyznano pracy L. 18.

3) Na trzecią nagrodę: oddano 4 głosy na pracę

Lp. 26, 3 głosy na pracę Lp. 13, 2 głosy na pracę Lp. 35. Nagrodę przyznano pracy Lp. 26.

Po otwarciu kopert okazało się, że autorami: 1 nagrody są pp.: Burstin, Krause, Wróbel ze Lwowa.

2 nagrody są pp. Zawiejski, Bandurski, Miarczyński z Krakowa.

3 nagrody p. Piątkowski ze Lwowa.

Na jednogłośne polecenie sądu zakupił ogłaszający konkurs p. Haller pracę Lp. 35. Po otwarciu koperty okazało się, że autorem jej jest p. Skaczkowski z Warszawy. Nadto polecił sąd do zakupna pracę Lp. 13.

Wreszcie zaszczytne uznanie przyznano pracom Lp. 10 i 11 a to Lp. 10 za fasady, Lp. 11 za odpowiednie rozwiązanie rzutów poziomych.

W Krakowie, dn. 24 lutego 1912 r.

TABELA OGŁOSZONYCH KONKURSÓW.

Rozpisuje	Zadanie	Termin	Nagrody	Oдноniki
Magistrat m. Krakowa	Projekt fasad Muzeum Narodowego na Wawelu	28 maja 1912 r.	2000 kor. i 1000 kor.	Patrz wyżej »Konkursy«
Koło architektów polskich we Lwowie	Szkice gmachu Kasy Oszczędności miasta Sanoka	20 czerwca 1912 r.	1000 kor., 600 kor. i 400 kor.; 500 kor. na zakupy	Patrz wyżej »Konkursy«
Dyrekcya Tow. Przyjaciół Sztuk Piękn. w Krakowie (z fundacji bezimiennej)	Obraz figuralny	24 czerwca 1912 r.	2000 kor.	»Architekt« zesz. 2, r. 1912
Koło architektów polskich we Lwowie	Szkice domu Izby Stowarzyszeń rękodzielniczych we Lwowie	1 lipca 1912 r.	2000 kor., 1500 kor. i 1000 kor.	Patrz wyżej »Konkursy«
Instytut stauropigiański we Lwowie	Projekt odnowienia i ulepszenia gr. kat. Cerkwi Wniebowzięcia N. P. Maryi we Lwowie	15 lipca 1912 r.	2000, 1000 i 500 kor.	»Architekt« zesz. 2, r. 1912
Tow. Opieki nad zabytkami przeszłości w Warszawie z inicjatywy ks. Józefa Orłowskiego	Szkice polichromii kościoła w Kamieńcu Podolskim	15 września 1912 r.	1000, 600 i 400 rb.	»Architekt« zesz. 2, r. 1912

Treść zeszytu 5-go: Redakcja: Wystawa architektury i wnętrz w otoczeniu ogrodowym. VI Zjazd Techników polskich w Krakowie. I Zjazd zawodowy Techników pracujących na polu budowy i higieny miast. Zjazd Techników kolejowych w Krakowie. N. P.: Przebudowa pałacu w Czerniejewie (W. Ks. Poznańskie). Z powodu konkursu na fasadę Muzeum Narodowego na Wawelu. Kronika. Piśmiennictwo. Konkursy. Tablice 15 i 16: Kazimierz Ulatowski — Przebudowa pałacu w Czerniejewie (W. Ks. Poznańskie).

REDAKTOR: JERZY WARCHAŁOWSKI.

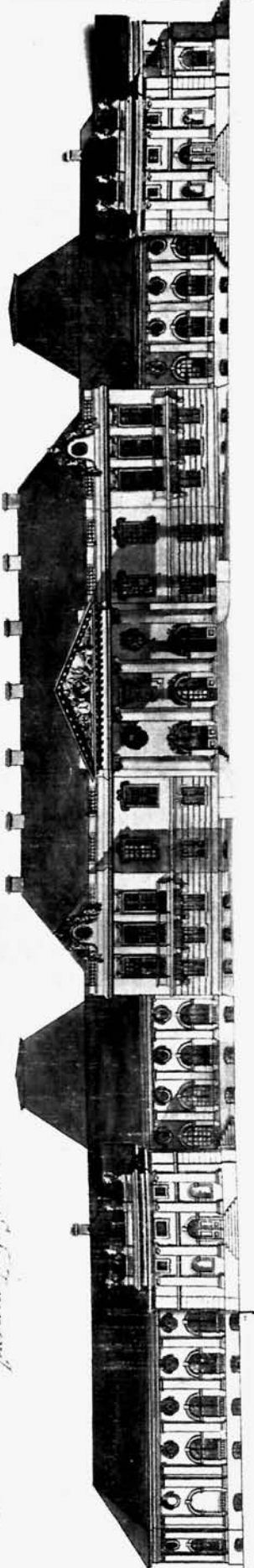
KOMITET REDAKCYJNY: WŁADYSŁAW EKIELSKI, WACŁAW KRZYŻANOWSKI, FRANCISZEK MĄCZYŃSKI, J. STRUSZKIEWICZ, T. STRYJEŃSKI, A. SZYSZKO-BHUSZ, L. WOJTYCZKO, K. WYCZYŃSKI. Nakładem Towarzystwa Technicznego w Krakowie. — Odbito w drukarni Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie.

Projekt przetrudowy
 Pałacu Czerniejewie złączony z oficynami
 pałacu z oficynami

Skala 1:1000

Archiw.

Widok ulowy z czerniejewie

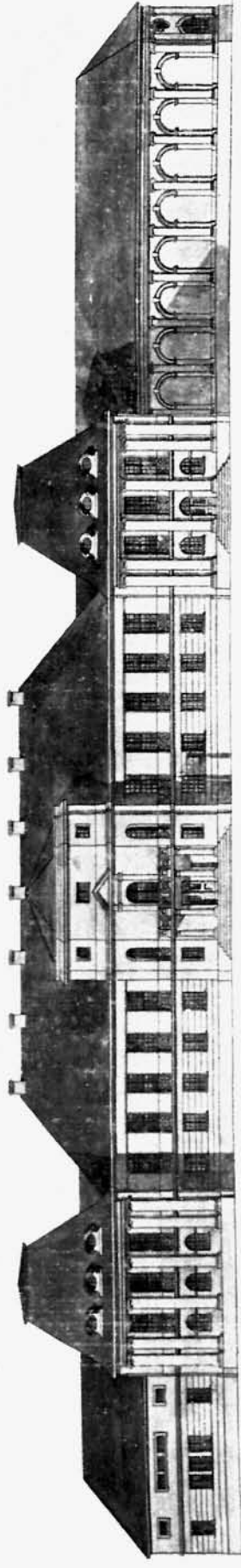
Plan 1:1000

projektant
 K. Ulatowski

Projekt przetrudowy
 Pałacu Czerniejewie złączony z oficynami
 pałacu z oficynami

Archiw.

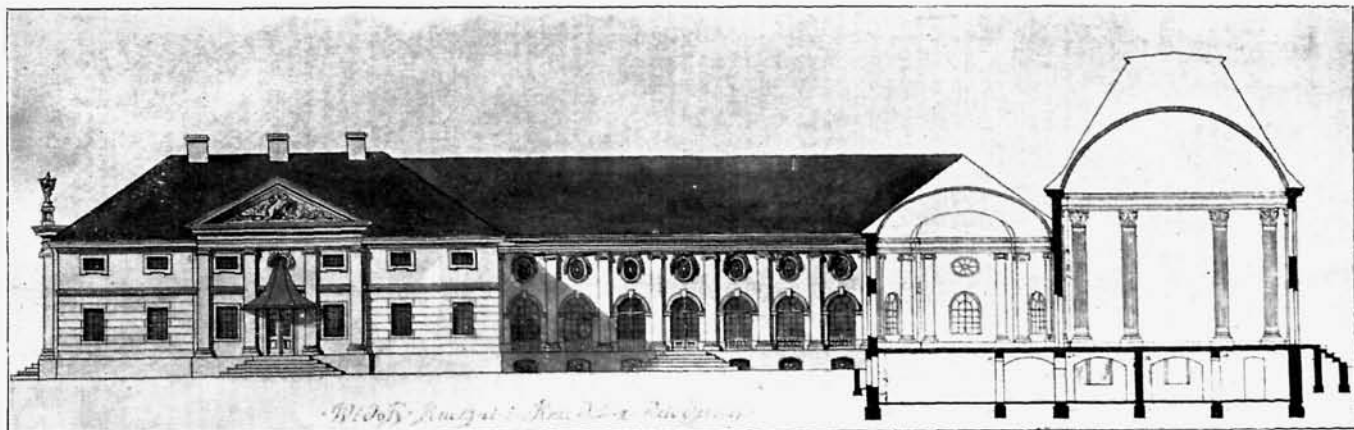
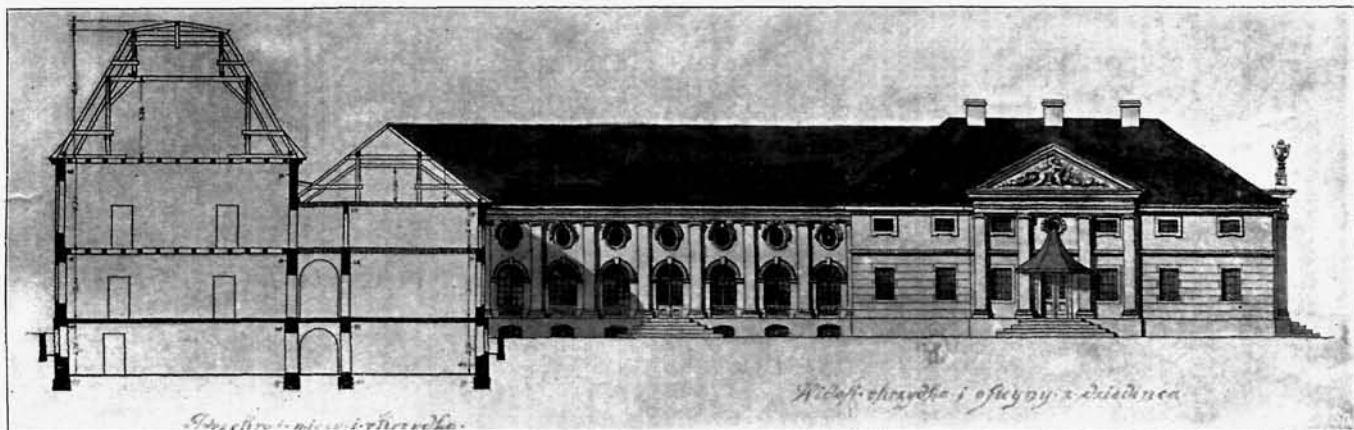
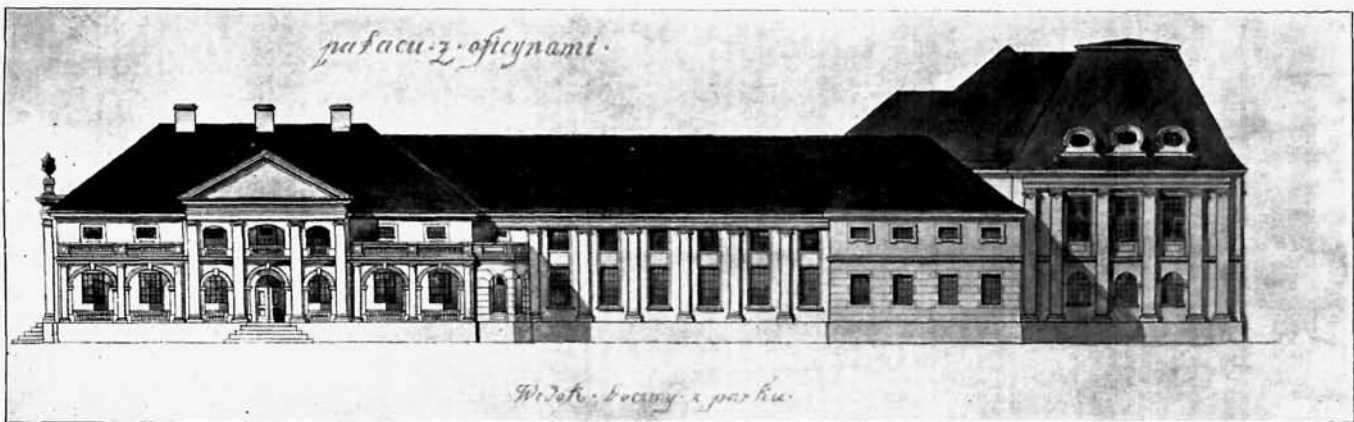
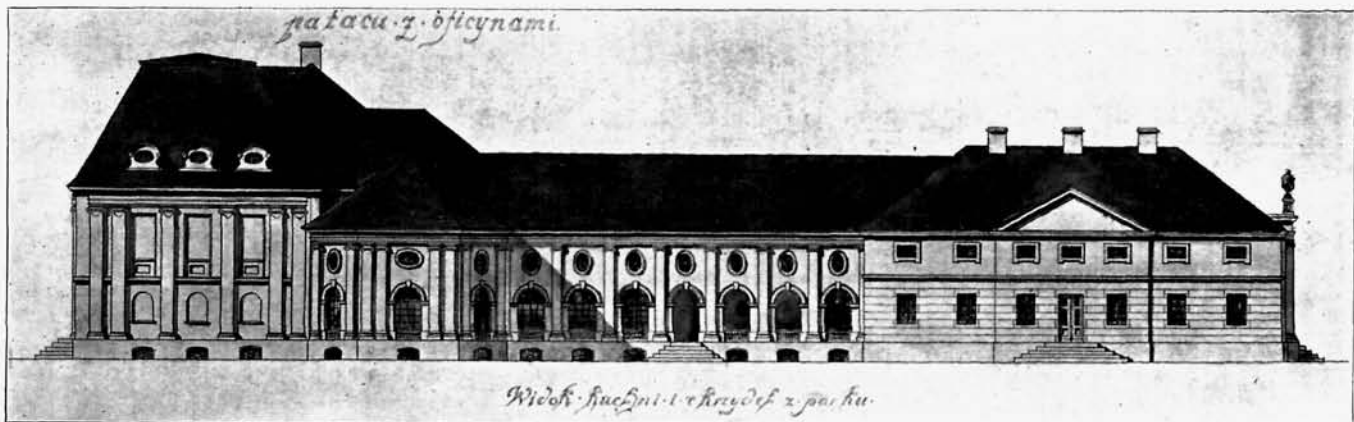
Widok ulowy z czerniejewie

Plan 1:1000

projektant
 K. Ulatowski

KAZIMIERZ ULATOWSKI POZNAŃ. PROJEKT PRZETRUDOWY PAŁACU W CZERNIEJEWIE I POŁĄCZEN PAŁACU Z OFICYNA MI.

KAZIMIERZ ULATOWSKI. POZNAŃ. PROJEKT PRZEBUDOWY PAŁACU W CZERNIEJEWIE ORAZ POŁĄCZEŃ PAŁACU Z OFICYNAMI.

ARCHITEKT

DODATEK NADZWYCZAJNY.

L. pr. 152/912.

Konkurs.

Prezydyum król. stoł. miasta Lwowa rozpisuje niniejszem konkurs celem obsadzenia wolnej posady dyrektora miejskiego Muzeum przemysłowego we Lwowie.

Do posady tej przywiązane są pobory rangi VII-ej etatu urzędników miejskich, t. j. płaca 4800 (cztery tysiące osiemset) kor., dodatek aktywalny 1288 (tysiąc dwieście osiemdziesiąt osiem) kor. i prawo do dwóch dodatków pięcioletnich (po upływie pięciu, względnie dziesięciu lat służby, licząc od dnia złożenia przysięgi służbowej) po 600 (sześćset) koron rocznie i jednego dodatku trzechletniego (po trzynastu latach służby w tej randze) w kwocie 400 (czteryście) koron rocznie, z możliwością awansu do VI-ej rangi etatu urzędników miejskich, do której jest przywiązana płaca 6400 (sześć tysięcy czterysta) koron, dodatek aktywalny 1472 (tysiąc czterysta siedemdziesiąt dwie) koron i prawo otrzymania dwóch dodatków pięcioletnich i jednego trzechletniego (po 5-ciu, 10-ciu, względnie 13-stu latach) po 800 (osiemset) koron rocznie, z tem jednak zastrzeżeniem, że kandydatowi, mającemu wyjątkowe kwalifikacye, mogą być przyznane wyższe pobory.

Z tego też powodu kandydaci do tej posady winni podać ewentualnie wysokość żadanego wynagrodzenia.

Posada ta będzie nadana prowizorycznie na przeciąg jednego roku, poczem może nastąpić stabilizacya na tej posadzie w razie nienagannej służby.

Kandydaci do tej posady winni wnieść do protokołu podawczego Prezydium Magistratu król. stoł. miasta Lwowa podania w terminie do 31. lipca 1912. roku i udowodnić, że:

1. nieprzekroczyli 40-go roku życia (urzędników Gminy m. Lwowa, którzy obecnie są w czynnej służbie, uwalnia się od tego warunku);
2. są życia nieposzlakowanego;
3. są narodowości polskiej;
4. posiadają studia akademickie, ile możliwości ze stopniem akademickim;
5. posiadają zawodowe wykształcenie w historii sztuki i naukach odnoszących się do sztuki wogóle, a do sztuki stosowanej w szczególności, a więc, że ukończyli studia filozoficzne z zakresu historii sztuki, albo studia architektoniczne, wraz ze studiami z dziedziny sztuki, nadto zawodowe wykształcenie w muzeologii, oraz winni przedłożyć prace naukowe w kierunku wyżej wymienionym;
6. posiadają przeszłość zawodową w kierownictwie instytucji, pokrewnych Muzeum przemysłowemu, a więc Zakładów, poświęconych zbieraniu dzieł sztuki stosowanej i opiece nad rozwojem przemysłu artystycznego.

Z Prezydium Magistratu król. stoł. miasta

Lwów, dnia 23. kwietnia 1912 r.

Józef Neumann.

MEDALE ZŁOTE NA WYSTAWACH HYGIENICZNYCH

50% OSZCZĘDNOŚCI OPAŁU,

Patent. MULTIPLIKATOR OGRZEWANIA do pieców
USUWA WILGOĆ.

Patent. PIECE ŻELAZNE MULTIPLIKATOROWE.

Patent. DRZWICZKI HERMETYCZNE nierozgrzewające się.

Patent. SZYBKONAGRZEWACZE wody do kąpieli.

Dr. W. P. KŁOBUKOWSKI Inż.-chem.

PATENT. PRZYRZĄDY OGRZEWALNE.
WARSZAWA, ALEJE JEROZOLIMSKIE 71.
TELEFON 1502. TELEFON 1502.

PRZEDSIĘBIORSTWO

ROBÓT

ŻELAZNO-BETONOWYCH

WACŁAW PAVLIK

BUDOWNICZY

KRAKÓW, XII. ZWIERZYNIEC.

TELEFON 2147.

WSZELKIE URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE

WYKONUJE

AKC. TOW. ELEKTRYCZNE

PRZEDTEM

SOKOLNICKI & WIŚNIEWSKI

LWÓW, UL. SŁOWACKIEGO NR. 18. TELEFON NR. 665.

KRAKÓW, PLAC DOMINIKAŃSKI 3. TELEFON NR. 1206.

ADRES TELEGRAFICZNY: „GROM“.

WŁASNA FABRYKA ELEKTROTECH. WE LWOWIE, UL. NA BŁONIE 38.

Centralne ogrzewanie WSZELKICH SYSTEMÓW. ŁAZNIE MECHANICZNE, PRALNIE, SUSZARNIE. CYRKULACYE WODY GORĄCEJ. KUCHNIE WĘGLOWE, GAZOWE I PAROWE.

Wodociągi dla miast, gmin, folwarków, gmachów publicznych. Ujęcia źródeł, wiercenia lub kopania studzien. Instalacje wodociągowe w domach prywatnych. Klozety, łazienki od najprostszyc do najwykwintniejszych. Odpływy, kanalizacje i t. p.

PROJEKTUJĄ I WYKONUJĄ

A. & K. LITWINOWICZ I WYLEŻYŃSKI, INŻYNIEROWIE,

LWÓW, UL. LEONA SAPIEHY 3. — KRAKÓW, ZACISZE 7., TELEFON 2110.

MATERIAŁ DOBORÓWY.

WYKONANIE SZYBKIE I WZOROWE.

CENY UMIARKOWANE.

FABRYKA WYROBÓW BETONOWYCH,
ORAZ SKŁAD WSZELKICH MATERIAŁÓW BUDOWLANICH

A. GUZIKOWSKIECO

WYŁĄCZNE ZASTĘPSTWO WYROBÓW SZAMOTOWYCH FABRYKI LEDEDERER & NESSENYI (Florisdorf)

POLECA

NAJLEPSZĄ CEGŁĘ SZAMOTOWĄ (ogniotrwała), PŁYTY PIEKARSKIE, oraz WSZELKIE WYROBY SZAMOTOWE.

BIURO: KRAKÓW, RYNEK KLEPARSKI 8.

TELEFON 0264.

PATENT AUSTR. 41756.

PATENT AUSTR. 41756.

WYRÓB KRAKOWSKI!

DOSKONAŁE POKRYCIE DACHÓW
LEKKIE, PIĘKNE, NIEWYMAGAJĄCE NIGDY REPERACJI. — NAJWYŻSZY STOPIEŃ OGNIOTRWAŁOŚCI.

ASBIT

ŁUPEK ASBESTOWY, ODPORNY NA
WIATRY I ZMIANY POWIETRZA.

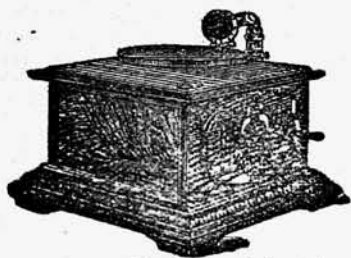
FABRYKA ŁUPKU ASBESTOWEGO „ASBIT“

SPÓŁKA Z OGRANICZONĄ POREKĄ.

KRAKÓW

FABRYKA: UL. STAROWIŚLNA 89.

BIURO CENTR.: UL. DIETLOWSKA 103.

TELEF. 305.

PATHEFON

TELEF. 305.

Tylko Pathéfon gra szaffrem (bez zmiany igły) i nie niszczy płyt. Tylko z Pathéfonu usłyszeć można wszystkie instrumenty w naturalnej sile i brzmieniu i tylko Pathéfon daje zupełnie żywy obraz głosu ludzkiego w śpiewie i mowie. Jak między pojazdami a u t o m o b i l, tak wśród maszyn mówiących Pathéfon stoi na szczycie postępu.

Doskonałe bez zarzutu funkcjonujące aparaty z tubami od K. 45.

5 nowych modeli pathéfonów bez tub od K. 65 (z koncertową aluminiową membraną).

Płyty Pathé zdejmowane według najnowszych metod. Płyty dwustronne 29 cm., po K. 450.

NOWOŚĆ! Płyty 35 cm. po 6 K. — wzbudzają ogólny zachwyt. **NOWOŚĆ!**

Całkowita opera „Carmen“ na 27 płytach, 35 cm., w obsadzie opery paryskiej! — Katalogi darmo i opłatnie. — Naprawy we własnym warsztacie. — Do każdego gramofonu można użyć płyt Pathé zastosowawszy membranę ze szaffrem za K. 10.

S. GRUDZIŃSKI I T. BERGER, KRAKÓW, SZEWSKA 22.

POZA KARTELEM!

WAPIENNIK PŁAZA

POCZTA CHRZANÓW: STACYA PŁAZA:

Firma istniejąca przeszło 25 lat. Wypala wapno skaliste, najlepsze w Galicyi, tak do budowy, jak i do uprawy gruntów. Dostarcza je do wszystkich stacyj kolejowych.

Uprasza się o żądanie ofert!

MARYA WASILKOWSKA

pierwsze galicyjskie przedsiębiorstwo
robót asfaltowych i betonowych

w Krakowie, ul. Mikołajska 13. (Dom drukarni Związkowej)

wykonywa wszelkie roboty w zakresie tego zawodu wchodzące, tak w Krakowie, jak i w prowincyi, najznakomitszymi rodzajami asfaltami, sycylijskim i limmerowskim.

ASFALTUJE KOŚCIOŁY, HALLE, CUKROWNIĘ, BROWARY, SIENIE WJAZDOWE, STAJNIE, WOZOWNIE, PODWÓRZA, CHODNIKI, TARASY, KUCHNIE, SPIŻARNIE i t. d.

Szczególne poleca WARSTWY IZOLACYJNE ASFALTOWE NA FUNDAMENTACH nowo-budujących się domów oraz tynk asfaltowy dla usunięcia wilgoci.

OGRZEWANIA CENTRALNE

WODOCIĄGI, ŁAZIENKI,
KŁOZETY i t. p.

URZĄDZA FIRMA:

IRZYK & LASOCKI

LWÓW, ULICA KOPERNIKA L. 30.

TELEFON 1362.

ADMINISTRACYA WAPIENNIKÓW I KAMIENIOŁOMÓW MIEJSKICH

POD KIEROWNIOTWEM MAGISTRATU W PODGÓRZU

sprzedaje po przystępnych cenach:

Wapno skaliste odznaczone listem uznania na Wystawie budowlanej we Lwowie 1892 r., oraz wielkim medalem złotym na Wystawie przyrodniczo-lekarskiej w Krakowie 1900 r. Wapno gaszone i wapno do uprawy roli. Również poleca ze swych słynnych skał zwanych „Krzemionkami” i „skałą Twardowskiego” Kamień budowlany, brukowy i szuter. — Zamówienia przyjmuje: Kasa miejska w Podgórzu, telefon Nr. 161. i Zarząd wapienników w Podgórzu, telefon Nr. 162.

Fabryka pieców kaflowych
Józefa Niedźwieckiego i Ski
w Dębniakach pod Krakowem

poleca swoje wyroby.

KLISZE

na cynku, mosiądzu i miedzi do wydawnictw: naukowych, artystycznych, kart z widokami, cenników i t. p.

najlepiej i najtaniej wykonuje

Największy krajowy Zakład

dla reprodukcji fototechnicznej

T. Jabłoński i Spółka w Krakowie

ul. Franciszkańska 1. 4. — Telefonu Nr. 614.

Klisyze „Architektura” pochodzą z naszego Zakładu!

I. MEISELS

PRZEDSIĘBIORSTWO DLA DO-
STAW BUDOWLANO-TECHNICZ.
I ZAKŁAD INSTALACYJNY.

SKA. Z OGR. ODP.

KRAKÓW, UL. KARMELICKA 6.

PROJEKTUJE I WYKONUJE:

OGRZEWANIA CENTRALNE, WENTYLACJE,
SUSZARNIE, PRALNIE MECHANICZNE, KUCHNIE
PAROWE I T.P. — WODOCIĄGI, ŁAZNIE, ŁAZIENKI,
OŚWIETLENIE GAZOWE, KANALIZACJE.

TELEFON 163.

BETON — ŻELAZOBETON
Stropy puste systemu „ERTE“.

Wstępne projekty i kosztorysy bezpłatnie.

BIURO INŻYNIERSKIE

RIMLER & TROCZYŃSKI

Kraków, Stolarska 11, Telef. 2376.

FABRYKA MASZYN
Inż. W. BOGUCKIEGO
W CHRZANOWIE

buduje maszyny
i formy najno-
wszych syste-
mów do wyro-
bów cemento-
wych, oraz pra-
sy kieratowe i
prasy ręczne do
wyrobu cegieł
glinianych.—

Główny skład specjalnych farb cementowych
i oliwy do smarowania płyt.

Ceny niskie. — Cenniki i informacje darmo.

ULKOWSKIEGO
TABLICA WYKREŚLNA
DO OBLICZANIA STRO-
PÓW I BALKONÓW

JEST NIEZBĘDNA DLA KAŻDEGO INŻY-
NIERA, ARCHITEKTA I BUDOWNICZEGO.

JEDNORAZOWE UŻYCIE WYSTARCZA DLA PRZE-
KONANIA SIĘ O UŻYTECZNOŚCI TEJ TABLICY.

CENA 2 K.

DO NABYCIA WE WSZYSTKICH KSIĘGARNIACH,
LUB U WYDAWCY.

WŁADYSŁAWA SZAYNOKA,
CYWILNEGO INŻYNIERA BUDOWY MASZYN I BU-
DOWLI FABRYCZNYCH W RZESZOWIE.

